

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
3. FEB.
1988

Letnik XLIII.
Štev. 5 (2365)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Cena: 7 šil.
300 din

P. b. b.

Wieser – Grilc „v živo“

Pod geslom „enotnost v različnosti“ (moderator Mirko Bogataj) sta v ponedeljek zvečer v slovenski oddaji koroškega deželnega ORF študija v Celovcu „v živo“ zavzela stališče k šolskemu vprašanju predsednika ZSO dipl.-inž. Feliksa Wieser in NSKS dr. Matevž Grilc. Pogovor je tekel v prvi vrsti o trenutni situaciji znotraj narodnostne skupnosti po nepremišljenih Grilčevih izjavah, stališčih NSKS in KEL, ter tudi o vlogi solidarnostnega gibanja. Predsednik Wieser je glede najnovejšega razvoja v šolskem vprašanju poudaril, da je v naslednjih tednih najbolj pomembno, da bi v šolskem vprašanju, o katerem bo avstrijski parlament odločal najbrž že v kratkem, obe organizaciji spet našli skupno stališče in tako v slovenski kot v avstrijski javnosti spet ustvarili vtis enotnosti in enotnega nastopanja. Wieser je pozdravil Grilčevo izjavo v teku oddaje, da Narodni svet ni več za ločevanje po jezikovnih kriterijih in menil, da sta si organizaciji tudi v vprašanju asistenčnih učiteljev zelo blizu. „Sedaj je naša prva naloga, v najkrajšem času doseči enotno stališče na podlagi vmesnega poročila zvezne strokovne komisije in skupnih sklepov ZSO in NSKS“, je dejal Wieser in pri tem opozoril predsednika NSKS, da to tudi baza pričakuje. Odločno pa je predsednik ZSO zavrnil vse napade na solidarnostno gibanje, kot je to v zadnjem času izvajala KEL. Wieser je v zvezi s solidarnostnim gibanjem poudaril, da le-to tudi sooblikuje stališče v vprašanju dvojezičnega šolstva, ker gre za skupno šolo slovensko in nemško govorečih. Več o diskusiji v naslednji številki!

A.I.D.L.C.M. apelira na avstrijsko zvezno vlado

Glavni odbor Mednarodnega združenja za obrambo ogroženih jezikov in kultur (A.I.D.L.C.M.) je na svoji seji, dne 23. januarja 1988 v francoskem Lyonu pozval avstrijsko zvezno vlado in avstrijski parlament, naj ne vsiljuje slovenski manjšini takozvani „koroški pedagoški model“, temveč upošteva upravičene pomisleke in želje Slovencev na Koroškem in z njimi poišče skupno vsklajeno rešitev šolskega problema.

Nocoj kulturni praznik v Celovcu

Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza vabita na slavnostno prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku, ki bo nocoj, 3. februarja v avli Zvezne gimnazije za Slovence, Janežičev trg 1, v Celovcu. Spored na 8. strani.

Ideja demokratične in skupne Koroške se krepi!

Nedeljski posvet „Skupaj za skupno šolo“, ki so se ga udeležili nemško in slovensko govoreči iz raznih organizacij in svetovnonazorskih taborov, je v posebni resoluciji poudaril, da pomeni zakonski osnutek SPO, ÖVP in FP glede dvojezičnega šolstva „nadaljevanje brezkompromisnega protimanjšinskega trostrankarskega pakta na zvezni ravni“. Uresničitev pa bi pomenila, da bi „na Koroškem tudi uzakonili apar-

theidu podobne ločevalne koncepte v šolstvu.“ Zato so navzoči zahtevali, da stranke iniciativni predlog takoj umaknejo ter na osnovi vmesnega poročila nadaljujejo s pogovori v strokovni komisiji.

S tem v zvezi so udeleženci posveta sklenili tudi poziv demokratični javnosti in mednarodnemu tisku, naj krepita solidarnost z gibanjem za ohranitev skupnega dvojezičnega pouka, ustanav-

ljajo nove solidarnostne komiteje, predstavljajo in pojasnjujejo naše pedagoške in znanstvene argumente, ki jasno zavračajo vsakršno ločitev in segregacijo.

Udeleženci so po tehtni razpravi o nastali situaciji ugotovili, da četudi od Dunaja ni pričakovati kaj dosti pomoči, situacija ni brezupna: „Proti tristrankarskemu dogovoru smo izoblikovali idejo drugačne, demokratične in skupne Koroške.

Ljudje iz vseh svetovnonazorskih taborov smo združeni, saj le tako lahko preprečimo grozečo demontažo večkulturne Avstrije!“

V posebnih resolucijah pa je posvet zavrnil tudi gonjo proti doslednim zagovornikom skupnega dvojezičnega pouka, ki jo demagoško izvajajo manjšini sovražne sile po določenih časopisih, ter tudi poskuse, naprtiti nasprotnikom ločevanja sodne procese. (Poročilo na str. 2 in 3).

PREBERITE

- na strani
- 2 Komentar tajnika ZSO dr. Sturma o šolskem vprašanju
 - 3 Hrvati zahtevajo dvojezične topografske napise
 - 4 Železna Kapla: Ponemčevanje na občinske stroške
 - 5 Diese Woche im Slovenski vestnik
 - 7 Italijani v Jugoslaviji
 - 9 O kulturnem načrtu SPZ v letu 1988
 - 11 Ilustrirani radio in TV-spored
 - 12 SAK odličen tudi v dvorani

Gimnazijski ples je bil uspešen

Ples maturantov ZG za Slovence v Celovcu je tudi tokrat privabil veliko število udeležencev. Ansambla „Marela“ in „Rendezvous“ sta poskrbela za prijetno glas-

bo, maturanti pa so ga popestrili z menuetom (slika zgoraj), ob polnoči pa zaplesali plesni vložek. V prvem nadstropju so v režiji Marjana Velika in slovenskega od-

delka ORF izbrali popevko meseca, na dražbi pa je Konrad Blajs zelo „ugodno“ izklical dve torti. Vmes pa so plesalci radi segali po srečkah za bogat srečolov. Slika: Trenkwalder

Vabilo

Tudi letos se bo Zveza koroških partizanov poklonila padlim ob grobu heroja Matije Verdnika-Tomaža v Svečah. Tradicionalna letna proslava bo dne 7. februarja 1988 ob 11. uri.

Vse rojake, demokrate in antifašiste vabimo, da se te svečanosti udeležite. Pripeljite s seboj tudi svoje sorodnike in znance.

Na proslavi bodo sodelovali recitatorji ter Koroški partizanski pevski zbor. Slavnostni govor bo imel predstavnik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem.

Na svidenje na proslavi!

KOMENTAR

dr. MARJANA STURMA

KAJ VSEBUJE
VMESNO
POROČILO?

Koroški Slovenci in demokratična javnost smo vedno poudarjali, da priznavamo rezultate vmesnega poročila zvezne strokovne komisije. Zahtevali smo in zahtevamo, naj ta nadaljuje delo na tej podlagi. Kakšne so torej ugotovitve v tem poročilu?

1. Komisija predlaga izboljšanje nadaljnjega izobraževanja učiteljev. Koncept za to naj bi izdelala delovna skupina, sestavljena iz zastopnikov celovške univerze in praktikov s področja manjšinskega šolstva (teme so navedene).

2. Nadalje komisija predlaga izboljšanje izobraževanja učiteljev npr. v smislu seznanjanja s kulturno zgodovino Slovencev. Zato predlaga ustanovitev dvojezične šolske vadnice na pedagoški akademiji v Celovcu (Proti sta bila le Reinprecht in Silla).

3. Člani komisije ugotavljajo, da so za izboljšanje pouka nujno potrebni ustrezni učni pripomočki, ki naj bi jih učitelji izdelali v delovnih skupinah.

4. V smislu interkulturalnega učenja so predlagali vrsto ukrepov za spoznavanje in sodelovanje učencev obeh narodnostnih skupnosti.

5. Vse te novosti naj bi upoštevali tudi pri spremembi učnih načrtov.

6. Kar zadeva asistenta učitelja, komisija ni prišla do enotnega stališča, ker predvsem predstavniki koroških strank niso pristali na dvojezično kvalifikacijo. Čeprav so predstavniki koroških Slovencev in rektorske konference izdelali kompromisne predloge, je ti trmasto vztrajalo na pozicijah KHD-ja: „Nemški učitelj za nemške, slovenski za slovenske otroke“.

7. Eksperti so sicer pristali na otvoritveno število 10, vendar so jasno poudarili, da znižanje števila na razred ne sme služiti delitvi po jezikovnih kriterijih.

8. Poleg drugih pomembnih predlogov (npr. ukiniti preverjanje znanja slovenščine ob vstopu) so se eksperti zedinili za posvetovalni organ, ki naj bi spremljal celotno reformo.

Torej lahko ugotovimo, da so v vmesnem poročilu zelo pomembni predlogi za izboljšanje dvojezične šole. V dveh vprašanjih ni prišlo do enotnega stališča. Zato bi morala komisija nadaljevati z delom.

Prav zaradi tega se postavlja vprašanje, ali je smotno, da Slovenci sami odstopamo od vmesnega poročila in pripravljamo zakonske osnutke, ki pozabljajo važne izsledke komisije, ki jih je že več ali manj soglasno sprejela. Ravno zaradi tega je tako pomembno, da ob nadaljnjih pogajanjih izhajamo prav iz teh pozicij.

Poročilo o
Waldheimovi
preteklosti
8. februarja?

Mednarodna vojno-zgodovinska komisija, ki že nekaj mesecev raziskuje vojno preteklost avstrijskega predsednika dr. Kurta Waldheima, je pretekli teden predvidoma zadnjič zasedala. V četrtek je postavila nekaj vprašanj tudi samemu predsedniku. Zaključno poročilo bo predsednik komisije Švicar Kurz predal avstrijskemu zveznemu kanclerju Vranitzkemu 8. februarja. Medtem pa je zahodnonemška revija „Der Spiegel“ objavila faksimile dokumenta, ki govori o Waldheimovi direktni vpletenosti v vojne zločine na Kozari. Jugoslovanski zgodovinar Dušan Plenč je izjavil, da je dokument izviran. Zahodnonemški član komisije Messerschmidt je ponovno odpotoval v Jugoslavijo.

Gradiščanski
Hrvat: Zdaj
dvojezični
topografski
napisi!

V tiskovni izjavi Hrvatski akademski klub poziva politične predstavnike in organizacije gradiščanskih Hrvatov, naj po razsodbi ustavnega sodišča glede uradnega jezika postanejo aktivni tudi v vprašanju dvojezičnih topografskih napisov. Po mnenju kluba bi morali postaviti dvojezične topografske napise v šestih od skupno sedmih okrajev na Gradiščanskem. Ustavno sodišče je namreč v svoji razsodbi 12. decembra 1987 zagotovilo gradiščanskim Hrvatom, da v šestih okrajih hrvaščina velja kot uradni jezik. Hrvatski akademski klub izraža ob tej priliki tudi upanje, da v vprašanju dvojezičnih topografskih napisov ne bo treba spet preko vseh instanc do ustavnega sodišča.

„Skupaj za skupno“

POROČATA MIHA PASTERK IN ANDREJ MOHAR

Posvet v Mladinskem domu ni bil tribunal proti enemu ali drugemu posamezniku (v smislu kompromisnih omahovanj, čeprav tudi brez tega ni šlo), temveč jasna demonstracija skupne in neomajne volje, da slovenska narodna skupnost slej ko prej odklanja ločitev po jezikovnih kriterijih. Ta enotnost pa je širša: že na samo zborovanje je pozivala tudi vrsta demokratičnih avstrijskih organizacij in prav taka je bila tudi prireditev. Čutiti je bilo široko enotnost v odklanjanju novega trostranskega napada na pravice narodne skupnosti. In ne le na pravice koroških Slovencev, temveč na demokratične pravice sploh. Za vprašanja šolstva pa je bil na posvetu med slovensko in nemško govorečimi sklenjen sporazum, da „o skupni zadevi skupno razpravljajo“!

Za uvod je dr. Mirko

Wakounig nazorno razložil posledice uresničitve koroškega „pedagoškega“ modela, ki skuša preko uzakonitve uvesti največji segregacijski absurd, za kar ni nikakršne pedagoške in psiho-sociološke utemeljitve. Dr. Ludvik Druml je opisal pravno stanje in podal analizo predloženega zakonskega osnutka. Med drugim je dejal: „Protustavni sta določili glede področja, na katerem naj bi zakon sploh veljal, pa tudi glede kvalifikacije z ozirom na jezikovno znanje slovensčine, ki bi jo moral imeti drugi učitelj!“

Mag. Marija Jurič pa je ocenila razne kompromisne predloge s strani nekaterih slovenskih funkcionarjev.

Ugotovila je, da je prav to kompromisarstvo sprožilo val ogorčenja, malodušja in nezaupanja. „To pa ne samo

do NSKS, ampak, kakor kažejo reakcije, do obeh osrednjih organizacij. Torej je dovolj vzrokov za resno skrb, za tehtno razmišljanje in nujno ukrepanje!“ Ugotovila je, da je privolitev v kompromis prišla ravno v trenutku, ko je bila nepopustljivost vseh, ki so se zavzemali za skupno dvojezično šolo, na višku. „Kaj pomenijo torej besede določenih funkcionarjev, ki ne postavljajo na laž samo lastne izjave, temveč tudi izjave svoje organizacije?“

S predložitvijo zakonskega osnutka pa bi moralo vsakomur postati jasno, da tudi od Dunaja nimamo več kaj pričakovati. Zato je vsako kompromisarstvo v smer ločevanja pot v kolektivni samomor!“

Z isto temo se je ukvarjal tudi predstavnik mladinskih organizacij Peter Wuzella. Najprej se je nemško govorečim prijateljem opravičil za izjave Grilca in Smolleja. Za pot naprej pa je priporočal ostrejšo zavzemanje na pod-

Posveta so se udeležili nemško in slovensko govoreči iz vseh svetovnonazorskih taborov.

Slika: Mohar

KOMENTAR

dr. KRISTIJANA
SCHELLANDRABOJIJO ŠE
PREMOŽNI

Finančni minister Lacina je najavil, da je treba na osnovi obstoječih zakonov obdavčiti tudi kapitalne

dohodke (20%) hranilnih vlog. Na to izjavo so nekateri voditelji ÖVP, pa seveda tudi Haider, zagnali vik in krik na svoj običajni demagoški način. Medtem ko je predsednik ljudske stranke Alois Mock proglasil anonimnost teh hranilnih vlog za sveto kravo, ki se je ne sme nihče dotakniti, se je Haider postavil v vlogo „rešitelja malih ljudi“, katere hoče menda Lacina spraviti ob njihove težko zaslužene prihranke.

Poglejmo, kako zgleda stvar v praksi? Dolžnost do plačevanja davka na kapitalne dohodke dejansko že obstoja. Tako na primer pri dobičkih od lastništva delnic banke stranki že avtoma-

tično odtegnejo 20 odstotkov in jih prenakažejo finančnemu uradu. Toda lastnik delnic lahko zahteva, da se mu ta odtegljaj upošteva, ko finančnemu uradu najavi svoje dohodke.

Pri hranilnih vlogah pa do tega avtomatičnega odtegovanja ne pride. Vzrok temu je stanje, da je večina hranilnih knjižic anonimnih, se pravi, da ime vlagatelja banki ni znano. Pa tudi finančnim uradom ta imena niso znana, tako da je finančno ministrstvo ob nekaj milijard šilingov davčnih dohodkov. Pri tem pa je treba tudi upoštevati, da obstaja po še veljavnih zakonskih določilih davčna dolžnost šele tedaj, če obresti od posamezne vloge znašajo

več kakor 10.000 šilingov. To pomeni, da mora ob trenutnih obrestnih merah imeti varčevalec z navadno hranilno knjižico na njej vložnih približno 350.000 šilingov, da bi dosegel višino obresti, od katerih bi moral plačati davek.

Zato lahko trdimo, da takojimenovani mali varčevalec, katerega hočejo nekateri politiki in mediji tako viteško štiti, po Lacinovem predlogu niti ne bi bil posebno prizadet. Prizadel pa bi seveda tiste premožne lastnike takojimenovanih „črnih hranilnih knjižic“, katerim se je uspelo ilegalno izogniti obdavčenju dela dohodkov. To pa bi bilo – tudi gospodarsko gledano – čisto pravilno.

šolo“

lagi vmesnega poročila strokovne komisije, se pravi brez vsakršnega kompromisa.

Predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser je tudi na zborovanju poudaril, da je ZSO načelno proti ločevanju in tudi proti vsakršnemu kompromisu, torej tudi proti vsakršni „kupčiji“ z igro o številih. Ugotovil je, da je tudi veliko število nemško govorečih spoznalo, da je boj za manjšinske pravice del celovitega boja za demokracijo. Hkrati pa smo tudi Slovenci spoznali, da gre za skupno šolo. „Zato moramo seveda tudi ugotoviti, da imajo ljudje v komiteju pravico, da skupno z nami oblikujejo osnovo za nadaljnje ukrepanje v šolskem vprašanju. In prav v tej skupnosti je tudi naša moč. In za to se moramo boriti in podvzeti vse, da bomo imeli enotno stališče, namreč naše skupno!“

Univ. prof. dr. Peter Gstettner pa je to Wieserjevo stališče še podkrepil. Ugotovil je, da ne gre samo za manjšinsko, temveč za skupno šolo. In prav ob močnem, skupnem prizadevanju pripadnikov obeh narodnosti se je nezadovoljstvo strank še stopnjevalo. „Razumem“, je dejal Gstettner, „da so stranke v škripih, toda še vedno dopuščajo, da jim narekujeta politiko KHD in FP.“ In v tej stiski se poslužujejo tudi potvarjanja in podlih napadov. Z zaskrbljenostjo pa je spregovoril tudi o „kompromisnih“ ponudbah: „Čisto nerazumljivo mi je, zakaj hočejo sami odstopati in prostovoljno žrtvovati že doseženo. To bi oslabilo manjšino, pa tudi nas vse v našem skupnem prizadevanju. Zato je potrebno, da sklenemo interni dogovor, da bomo skupno razpravljali o skupnih zadevah!“ Soglasje z njegovim predlogom in njegovo ubrano politično stališče so navzoči potrdili z bučnim aplavzom.

Na posvetu so govorili Marija Jurič, Peter Wuzella, Ludvik Druml, Peter Gstettner in Feliks Wieser.

Slika: Mohar

IZ DISKUSIJE...

Kako bomo pred javnostjo pokazali, da se z ločevanjem ne strinjamo?

(Rudi Vouk, KSŠS/D)

Wir sollten uns vor gerichtlichen Schritten nicht scheuen.

(dr. Sepp Brugger)

Objavljeni sklep (izjava KEL, up. uredn.) je nastal brez mojega vedenja in vedenja še nekaterih drugih in ni splošno mnenje KEL... Ohranimo treznost, ker le v skupnosti je moč.

(Friz Kert, oče, učitelj in član KEL)

Ich möchte nicht zur schweigenden Mehrheit gehören... Danke allen, die mir behilflich sind. Ich hoffe, wir können uns gegenseitig stützen

(Maria Halmer).

Samo z inteligenco bomo kos današnji situaciji

(Dr. Matjaž Sienčnik).

Skušajmo na srednji rok formirati skupno narodnopolitično organizacijo... To ni „načelarstvo“, to je zadnji krik. Ne smemo dovoliti, da nas razcepijo.

(prof. Janko Messner).

Sem za pogajanja, ne pa za gnili kompromis...

(Jože Urank, občinski odbornik EL)

Ich appelliere an die slowenischen Organisationen, keinen scheinbaren Kompromiß einzugehen

(Karin Prucha, Volksgruppenreferat ÖH)

Es geht darum, wie wir diese Bewegung verbreitern?

(Kati Hahn, CEDRI)

Sanjam, da bo v času, ko smo vsi vznemirjeni, nastalo gibanje, ki se bo nenasilno in zelo dosledno borilo za svoje pravice.

(Pepej Marketz, kaplan)

Važno je, da nismo požarna bramba, ki pride gasit, ko je prepozno... Šole, table, cerkev, vse bo treba ponovno aktualizirati.

(Franc-Jozef Smrtnik).

Zakaj se strankam tako mudi? Ker se jim politični teren oziroma Nova generacija pa je osnova solidarnostnega gibanja.

(dr. Mirko Messner).

OBZORNİK

Okrepljena os Pariz-Bonn

MARJAN SEDMAK, BONN

Petindvajset let stara in v vsem tem času zelo malo uporabljana „os“ Pariz-Bonn je dobila nekaj dodatnih opor. Na proslavah ob obletnici sporazuma o prijateljstvu, ki sta ga pred četrto stoletja sklenila de Gaulle in Adenauer, sta francoski predsednik Mitterrand in zahodnonemški kancler Kohl podpisala nekaj dodatnih točk, ki urejajo sodelovanje na vojaškem, gospodarskem in kulturnem področju in ga institucionalizirajo, kar pomeni, da se bodo poslej z njim ukvarjali v posebej za to določenih organih.

Gre predvsem za skupen Svet za obrambo in varnost ter za Svet za finance in gospodarstvo. V svoji znani ljubezni do donekih besed ju je kancler Kohl označil kot „smerokaz, ki kaže pot v prihodnost Evrope“. Bonško zanimanje za to vrsto sodelovanja na vojaškem področju je posledica nenehnega strahu, da bi se država, ki leži strateško na najhujšem prepihu na evropski celine, zaradi sprememb v splošnih odnosih med obema supersilama, med ZDA in SZ, ne znašla v bolj izpostavljenem položaju kot druge države zahodne vojaške zveze.

V vojni bi lahko to pomenilo, da bosta obe strani zmetali svoje orožje na ozemlje Nemčije, nato pa ugotovili, da se vojna pravzaprav ne izplača – le da bi bilo za Nemčijo tedaj že prepozno. Pa tudi v miru takšen položaj močno ovira diplomatsko gibljivost in prožnost prizadete države, posebej če gre za državo, kot je ZRN, ki ima vse več ambicij

za to, da uveljavi svoj interes v mednarodni politiki. Zahodnonemška diplomacija si zato v svojih odnosih z zahodnimi zavezniki vedno prizadeva doseči stanje, v katerem velja načelo: če že zdrsnemo v prepad, potem zdrsnimo vsi skupaj.

Z novim Svetom za obrambo in varnost in še posebej z novo francosko-zahodnonemško brigado, ki bo nameščena v Böblingnu, se utrjuje ta skupna usoda, ki se izraža tudi v francoskem spoznanju in priznanju, da sodi tudi zahodnonemško ozemlje v francoski obrambni prostor. V zameno za to pa bodo Francozi – morda – dobili tisto, kar jim je v sodelovanju z ZRN že dolgo časa manjkalo: več zahodnonemške pripravljenosti (predvsem finančne) za uresničenje tistih načrtov, ki bi Zahodni Evropi zagotovili večjo samostojnost v visoki vojaški tehnologiji in proizvodnji najsodobnejših (in najdražjih) orožij.

Ugovorov zoper novo „os“ Pariz-Bonn ni bilo moč slišati samo iz Moskve in Varšave, marveč tudi iz Londona in Rima. Britanska premierka Thatcherjeva je posvarila pred novimi vojaškimi povezavami, češ da utegnejo oslabiliti „atlantsko solidarnost“, se pravi notranjo strnjeno NATO; italijanski zunanji minister Andreotti pa je samostojno zahodnoevropsko obrambno politiko ocenil kot „zmoto“. To pa pove, da bo novo francosko-zahodnonemško vojaško sodelovanje nenehno pod nadzorom kritičnih oči iz lastnega tabora.

„Perestrojka“ Bonn – Praga

Če bi uspeh obiska zahodnonemškega kanclerja Kohla izmerili s povsem oprijemljivimi rezultati, ne bi namerili veliko. Kohl je v Pragi podpisal le sporazum o rečni plovbi, pa še tega sta obe zunanji ministritvi spravili skupaj zadnji hip pred njegovim prihodom. Kriva je bila spet znana berlinska klavzula, s katero Bonn zahteva, da se podpisani sporazumi nanašajo tudi na Berlin.

Zadevo so rešili podobno, kot so jo že rešili na pogajanjih z Madžarsko: berlinske ladje bodo – kolikor pač bodo – plule po češkoslovaških rekah pod zahodnonemško zastavo, češkoslovaški organi pa jih bodo obravnavali, kot da gre za zahodnonemške in ne berlinske ladje...

Kohl pa v Pragi ni pozabil na tretjo košarico helsinkih sporazumov, to je na tisto, v katero so pred več kot desetletjem vtaknili človekove pravice in svoboščine občanov. Tako je vztrajal na srečanju z vrhom katoliške cerkve, njegovi sodelavci pa so se pogovarjali z oporečniki iz skupine „Listine 77“; pri čemer je Kohl vse to omilil tako, da je z obiskom v Lidicah razmejil Hitlerjevo Nemčijo od zdajšnje ZRN.

Toda poglavitna teža obiska, ki je Kohla, kot prvega zahodnonemškega kanclerja v zadnjih petnajstih letih, privedla v Prago, je v obojestranskem spoznanju, da sta ZRN in ČSSR sosednji državi in da po letu 1973 nista storili veliko, da bi to dejstvo postalo bolj otipljivo.

Marjan Sedmak

„Agrokomerc“ – Vpleten tudi Jugo-Trade

Pred nekaj dnevi je sodišče v Sarajevu izreklo prve obsodbe v zvezi s finančno afero Agrokomerc. Med drugimi je bil na sedem let zapora obsojen tudi direktor za izvoz in uvoz Agrokomerčevega podjetja Poljoeksport, eden njegovih sodelavcev pa na tri leta. V preiskavi so obsojenim dokazali, da je šlo za malomarno in brezvestno razmetavanje družbenih sredstev, kar je sploh ena izmed karakteristik Agrokomerčeve afere.

Kot je poročal nemški gospodarski list „Handelsblatt“, sta ti dve osebi skupno z najožjim svetovalcem šefa Agrokomerca preko dunajskega podjetja Jugo-Trade-

Export-GmbH uvozili veliko količino soja-orehov po previsoki ceni. Medtem ko je tržna cena znašala samo 250 dolarjev za tono, so preko dunajske Jugo-Trade uvožene orehe plačali po 291 dolarjev za tono.

Pri firmi Jugo-Trade je glavna družabnica zadružna zveza v Celovcu. Jugo-Trade sodeluje tudi z Ljubljansko banko ter velikimi podjetji v Avstriji in ZR Nemčiji.

Direktor Jugo-Trade Danilo Kolšek je k sarajevskim obsodbam izjavil, da je njegovo podjetje v že vnaprej sklenjeni posel samo financiralo in da ni imelo vpliva na odločitve, kje naj kupi omenjene soja-orehe.

Kajžnikov Hanža

U Zeltweg' zdej ča bo več dirk z avtijam“. Da se jim le na bo stož'vo pu „draknah“, ko bo pa t'k tih“!

KOMENTAR

dr. FRANCIJA
ZWITTRA ml.POT VODI
NAVZDOL

32 let star je bil najmlajši finančni minister druge republike, z 38 leti je takratni podpredsednik vlade veljal za prestolonaslednika kanclerja Kreiskega; ko je bil v zadevi s škandalom okoli gradnje splošne dunajske bolnice zapleten v kalne finančne mahinacije, je bil v avstrijskem denarnem plemstvu že tako zasidran, da mu tudi sovraštvo Kreiskega ni moglo do živga: postal je generalni direktor največjega avstrijskega bančnega zavoda CA. Skoraj desetletje mu je uspelo zavlačevati proti njenem napovedani sodni postopek.

Pred kratkim je bil pred sodiščem; še dan pred obravnavo se je norčeval iz avstrijskega pravosodja, ko je zahteval novega sodnika, ker mu prvi ni bil naklonjen. In moral je spoznati, da so tudi njemu postavljene meje.

Z Hannesom Androschem pa se je pred sodiščem znašla cela generacija tistih tehokratov, ki so konjunkturo sedemdesetih let izkoriščali za čimprej osebno bogatenje in ob tem zanemarjali vsakršno politično in družbeno moralo in etiko; generacija, ki je v sebi združevala politično spretnost in nedvomne osebne sposobnosti za uveljavitev golih karierističnih stremeljev ter opuščala vsakršno višjo družbeno-politično odgovornost.

Hannes Androsch je simbol te generacije. Ob koncu pa je igral previsoko igro, zato je tudi postal prva žrtev svojih lastnih napak. Toda „klub 45“ še obstaja; v bankah, strankah in v vladi so slej ko prej zastopani njegovi somišljeniki.

Njegova (še ne pravno-močna) obsodba, le majhen signal, da se obdobje takomimovanega „nadelstreichsocializma“ v Avstriji bliža svojemu koncu in da se zopet krepijo politična in svetovno-nazorska načela, ki smo jih v zadnjih letih v Avstriji pogrešali.

Grilc in Sturm sta bila
med dunajskimi študenti

Po razgovoru slovenske delegacije s predsednikom socialističnega parlamentarnega kluba dr. Heinzem Fischerjem sta na večerni prireditvi v Klubu slovenskih študentov in študentk o pogovorih, šolskem vprašanju in dogodkih zadnjih dni razpravljala predsednik NSKS dr. Matevž Grilc in tajnik ZSO dr. Marjan Sturm.

Razpravo so usmerjale nedavne Grilcove izjave v ORF, ko je najavil svojo pripravljenost za „kompromis“. Grilc je sicer pred študenti poudaril, da taka interpretacija njegovih izjav ne drži, vendar na vprašanje, zakaj ni takoj dementiral take interpretacije svojega stališča ni podal zadovoljivega odgovora. Iz vrst navzočih slovensko in nemško govoreče publike je bilo slišati enotno mnenje, da je njegovo postopanje pov-

zročilo neopravičljivo razdiranje akcijske enotnosti ter upravičeno ogorčenje v vrstah nasprotnikov trostrankarskega sklepa in ne nazadnje tudi resignacijo mnogih ljudi in aktivistov na podeželu.

Dr. Sturm je za svojo organizacijo poudaril nespremenjeno odklonilno stališče do trostrankarskega sporazuma, ločevalnega demagoškega modela ter kompromisov na račun interesov slovenske narodne skupnosti. Dejal je, da je prav v trenutni situaciji odločilno, da protestno gibanje proti ločevanju – poleg tekočih razprav z odgovornimi politiki, strankami in vlado – stopnjuje demokratičen protest in pritisk tako v Avstriji sami kakor tudi na mednarodni ravni.

Teden za tem je imel klub svojo javno sejo. Razprava je

Grilc in Sturm v KSSŠ/D.

slika: I. Schellander

tekla o novem odboru in o šolstvu. Svoje delovanje so ocenili kot dobro, zlasti v šolskem vprašanju je klub pokazal svoje mobilizacijske zmožnosti. Težišče šolske razprave je bilo kajpada posvečeno trenutni eskalaciji škodljive neenotnosti med nekaterimi vodilnimi funkcionarji. V posebni resoluciji je klub med

drugim pozval Komite za obrambo dvojezične šole ter osrednji organizaciji, da se nedeljskega posveta skupno udeležijo in tam izdelajo načelno in smiselno strategijo za ohranitev skupnega dvojezičnega pouka. Tedaj klub še ni mogel vedeti, da NSKS ne bo med sklicatelji zborovanja.

Ponemčevanje na
občinske stroške

Turistično društvo iz Železne Kaple je v okviru občinskega proračuna dobilo 62.000 šilingov za novo izdajo turistične karte (Wanderkarte). Že ob razpravi o tej vsoti so odborniki Pasterk (KP), Smrtnik in Hajnžič (EL) opozorili, da bo treba upoštevati tudi dvojezične oznake krajev, predvsem pa se ne sme zgoditi kaj podobnega kot pri oznakah pešpoti, ko so očitno kar načrtno prezrli stara, ustaljena imena in oznake, in naredili tako npr. iz „Tavčmanovega stana“ enostavno „Deutschmannalm“.

Za turistično karto pa bo treba to še kako upoštevati, saj doslej zadnja izdaja te karte dokazuje, kako malomaren odnos imajo odgovorni do dejanskih imen in oznak. Očitno v sami želji, da bi ugodili ponemčevalnim silam, so tako npr. – kakor dokazuje izrez iz te karte – iz slovenske gostilne „Kovač“ na Obirskem kar samovoljno napravili nemškega „Schmieda“. Za tako potvarjanje je vsak šiling odveč, kaj šele, če jih je potrebnih 62.000...

-ma

Zgodovina celovške bolnice

Dolgoletni bivši direktor celovške bolnice in sedanjí socialistični državni poslanec Paul Posch je pretekli teden v Celovcu predstavil doslej najobširnejšo knjigo o celovski deželni bolnici. Knjiga je izšla v 1000 izvodih in na 303 straneh opisuje zgodovino te tretje največje bolnice v Avstriji. Danes ima nad 3400 postelj, letno se v njej zdravi nad 50.000 pacientov. Prvo bolnico na površini sedanjega kompleksa so zgradili v letih 1880 do 1884. Doslej najobširnejšo bibliografijo te bolnice je Posch pisal skoraj pet let. Knjiga stane 580 šilingov in je na prodaj v celovških knjigarnah. Izšla je v založbi „Kärntner Druck- und Verlagsgesellschaft“ v Celovcu. Na sliki avtor knjige Paul Posch (desno) z vodjem založbe Wolbertom Ebnerjem.

slika: H.G. Trenkwalder

Kontinuiteta obdržana

Združenje staršev na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu je zastopano tudi v novi delovni dobi deželne zveze združenj staršev na višjih in srednjih šolah Koroške! Po Andreju Sturmju, ki je opravljal funkcijo blagajnika v deželnem vodstvu deželne zveze in bil za svojo odgovorno delo javno pohvaljen, je občni zbor deželne zveze pretekle sredo soglasno izvolil Ivana Lukana, novega predsednika Združenja staršev na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu, v najvišji organ tega zastopstva staršev na deželni ravni.

Predsednik je ostal zvezni referent za izobraževanje odraslih na Koroškem, dr. Willi Rainer.

Z izvolitvijo Ivana Lukana je bila ohranjena kontinuiteta, da je v tem organu zastopana tudi oseba iz vrst slovenske narodnostne skupnosti oz. predstavnik Združenja staršev na Zvezni gimnaziji za Slovence.

Andrej Sturm

Slika: Pasterk

OGLAS

Brošuro „Zakaj si rojen – cilj in smisel tvojega zemeljskega življenja“ lahko brezplačno naročite pod naslovom: Univerzalno življenje/Universelles Leben, Postfach 140, 5016 Salzburg.

Burgenland: Zweisprachige Aufschriften!

Hrvatski akademski klub/Kroatischer Akademikerklub fordert in einer Presseaussendung nunmehr zweisprachige topographische Aufschriften, seit Kroatisch zusätzlich zur deutschen Sprache als Amtssprache in sechs von sieben Bezirken des Burgenlandes gilt.

„Nach dem Erkenntnis des Verfassungsgerichtshofes vom 12. 12. 1987 müßte es eigentlich selbstverständlich sein, daß jetzt umgehendst auch zweisprachige topographische Ortstafeln aufgestellt werden. In dieser Sache müßten nun auch die politischen Vertreter und Organisationen der Burgenländischen Kroaten initiativ werden. Wir hoffen, daß nicht wieder sämtliche Instanzen bis zum Verfassungsgerichtshof bemüht werden müssen, damit dieser Punkt des Staatsvertrages Artikel 7 auch ehestmöglich realisiert wird“.

Slowenisches Gymnasium im Landesvorstand

Der Elternverein am Bundesgymnasium für Slowenen in Klagenfurt wird auch in den kommenden zwei Jahren im Landesverband der Elternvereine an den höheren und mittleren Schulen Kärntens vertreten sein. Obmann Ivan Lukan wurde beim Landtag am vergangenen Mittwoch in Klagenfurt einstimmig in den Vorstand gewählt. Die letzten zwei Jahre war der Elternverein am BG für Slowenen durch Fachinspektor Andrej Sturm in diesem Gremium vertreten.

Solidarität mit Univ. Prof. Dr. P. Gstettner

Die Teilnehmer an der Beratung des Slowenischen Kulturverbandes/Slovenska prosvetna zveza vom 24. 1. 1988 in Ludmannsdorf/Bilčovs zeigten sich in einer Presseerklärung empört über die böartigen und unqualifizierten Angriffe seitens einiger Kärntner Journalisten und Politiker gegen Univ. Prof. Dr. Peter Gstettner.

„Univ. Prof. Dr. Peter Gstettner hat sich in dankenswerter Weise jahrelang um die Beibehaltung und Verbesserung der gemeinsamen Schule und um ein friedliches Zusammenleben beider Volksgruppen bemüht. Die Vertreter der örtlichen Kulturvereine sind Univ. Prof. Dr. Peter Gstettner für seine wertvolle Arbeit dankbar und weisen alle Versuche zurück, zwischen die slowenische Volksgruppe und einzelne Mitarbeiter des Komitees zur Verteidigung der zweisprachigen Schule Konflikte hineinzutragen“, heißt es in der Aussendung in der sich alle Seminarteilnehmer gegen Trennung aussprechen.

DIESE WOCH IM

SLOVENSKI
VESTNIK

Die Seite
für unsere
deutschsprachigen
Leser/innen

„Gemeinsam für die gemeinsame Schule“: Appell an Parteien, den Initiativantrag zurückzuziehen

Rund 450 Teilnehmer beider Volksgruppen in Kärnten werteten am vergangenen Sonntag im „Mladinski dom/Jugendheim“ in Klagenfurt im Rahmen einer Beratung unter dem Motto „Gemeinsam für die gemeinsame Schule“ den von SPÖ, ÖVP und FP ins Parlament eingebrachten Initiativantrag zur Änderung des Minderheitenschulgesetzes (der „Slovenski vestnik“ berichtete in seiner letzten Ausgabe ausführlich darüber) als „Ausdruck des kompromißlosen Festhaltens im minderheitenfeindlichen Dreiparteienpakt auf Bundesebene und als weiteren Schritt in Richtung konfliktträchtiger Trennungspolitik“. Eine Annahme des Initiativantrages im Parlament würde dazu verhelfen, daß in Kärnten apartheidähnliche

Schultrennungskonzepte rechtskräftig umgesetzt werden könnten, heißt es in einer von den Versammlungsteilnehmern einstimmig verabschiedeten Entschließung.

In der Entschließung wird ferner festgestellt, daß mit dem Parteienantrag an das Parlament eine Gesetzesvorlage eingebracht wurde, die gegen alle pädagogische und politische Vernunft spreche, den zweisprachigen Unterricht an den Kärntner Schulen weiter an den Rand drängen, und den Zugang zum Slowenischunterricht noch weiter erschweren würde.

Der generellen Einsprachigkeit an den Südkärntner Schulen würde dadurch der Boden bereitet. Es wird ferner festgestellt, daß sich die

Verfasser des Antrages nicht die Förderung, Verbesserung und den Ausbau des zweisprachigen Unterrichts zum Ziel gesetzt haben, sondern gerade das Gegenteil.

„Wir fordern daher die unverzügliche Zurücknahme des Initiativantrages und statt dessen die Fortführung der Verhandlungen in der Bundesexpertenkommission und auf der Grundlage des von dieser Kommission erstellten Zwischenberichtes. Die Teilnehmer der Versammlung sind fest entschlossen, die slowenische Volksgruppe, die betroffenen Eltern und Lehrer/innen, die sich entschieden gegen die geplante Neuordnung ausgesprochen haben, in ihrem Widerstand gegen jegliche Trennungsmaßnahmen an den zweisprachigen Schulen zu unterstützen.

Wir appellieren an die Verantwortlichen in der Regierung und im Parlament, nicht aus parteipolitischen und wahltaktischen Überlegungen die gemeinsame zweisprachige Schule in Kärnten aufs Spiel zu setzen. Damit würde eine wichtige Grundlage des friedlichen Miteinanders der Menschen in Südkärnten bedroht“, heißt es in der von der Versammlung aufgenommenen Entschließung. Die Teilnehmer der Versammlung stellen auch fest, daß sowohl die parteigebundene als auch die sogenannte unabhängige Presse in den letzten Wochen jeden Ansatz zur objektiven Berichterstattung über die Kärntner Schuldiskussion vermissen ließ. Die Vereinigung und Gewerkschaft der Journalisten wird aufgefordert, im Interesse der journalistischen Ethik jeglicher Form der journalistischen Hetze und Verleumdung sowie der demagogischen Propagierung staatsvertragswidriger Regelungen entgegenzutreten.

„Kärntner Pädagogenmodell“ darf nicht realisiert werden!

Der Vorstand der Bildungswerkstatt hat am 26. Jänner 1988 folgende **Presseerklärung** zur Diskussion um die zweisprachige Schule beschlossen:

„Wir erleben mit Bestürzung die Verschärfung des politischen Klimas im Land Kärnten und sehen die Gefahr einer weitgehenden Entsolidarisierung der Menschen in verschiedenen Bereichen. In dieser Situation ist es notwendig, daß die demokratischen Kräfte sich öffentlich mit der slowenischen Volksgruppe solidarisieren und aktiv deren Forderungen nach Erhalt und Ausbau des zweisprachigen Unterrichts unterstützen.“

Gerade 1988 – in Gedenken an den auch von Kärntnern aus minderheitenfeindlichen Motiven mitbetriebenen „Anschluß“ an Nazi-Deutschland – sind gegen die slowenische Volksgruppe gerichtete Maßnahmen nicht hinnehmbar. Es kommt – im Interesse eines posi-

tiven sozialen und verantwortlichen politischen Klimas – darauf an, alle Trennungsabsichten zu vereiteln; deshalb ist es notwendig, daß jede Trennung von Schulkindern nach sprachlichen Kriterien (ob ab 7, 10 oder einer anderen Zahl) unüberhörbar abgelehnt wird. Das „Kärntner Pädagogenmodell“ darf nicht realisiert werden, in dieser Frage kann es keinen Kompromiß geben, der auf Trennungsabsichten eingeht!

In verschiedenen Formen – Diskussionen, Verhandlungen, Schulversuche, etc. – müssen vernünftige, verantwortbare Veränderungen erarbeitet werden.

Wir verwehren uns entschieden gegen Versuche der Diffamierung von Wissenschaftlern (dr. Peter Gstettner) und engagierten Gruppen (Komitee zur Verteidigung der zweisprachigen Schule in Kärnten), wie sie vor allem in letzter Zeit stattgefunden haben.

Auf keine scheinbaren Kompromisse eingehen!

Mit Sorge nimmt das Volksgruppenreferat der Hochschülerschaft an der Universität für Bildungswissenschaften Klagenfurt in einer Presseerklärung zur Kenntnis, daß die Realisierung des „Kärntner Pädagogenmodells“ von Seiten der Bundesregierung nicht verhindert wird und demnach als Initiativantrag der drei im Kärntner Landtag vertretenen Parteien im Nationalrat eingebracht werden soll.

Damit werden nicht nur die Anliegen der slowenischen Volksgruppe, sondern auch die wissenschaftlichen Erkenntnisse und erarbeiteten Vorschläge mißachtet und ignoriert. Die Durchführung des „Kärntner Pädagogenmodells“ bedeutet die Trennung nach sprachlichen Kriterien und damit verbunden die Trennung nach nationaler Zugehörigkeit, was die Isolation, Assimilation zur Folge haben würde.

Das Volksgruppenreferat lehnt das „Kärntner Pädagogenmodell“ als Trennungsmodell ab, unterstützt die slowenische Volksgruppe in ihrem Bestreben nach Wahrung ihrer Identität und appelliert an die slowenischen Organisationen, konsequent und gemeinsam gegen die Trennungsabsichten vorzugehen und sich auf keine scheinbaren Kompromisse (wie sie eine Trennungsziffer, ob 7 oder 10, bedeuten würde) einzulassen.

EP-Abgeordneter H. Oskar Vetter zur Schulfrage

Der bundesdeutsche Sozialdemokrat und ehemalige hohe Gewerkschaftsfunktionär Heinz Oskar Vetter, Mitglied des Europäischen Parlaments, nahm dieser Tage in Strassbourg ebenfalls zur Kärntner Schulfrage Stellung. EP-Abgeordneter Vetter erklärte gegenüber dem „Slovenski vestnik“:

„Ich bin von außen an dieses Problem herangeführt worden. So wie es mir dargestellt ist, handelt es sich darum, die Achtung vor der Selbständigkeit der Kultur einer relativ kleinen Gruppe, die vorher sehr viel größer war, zu wahren. Sie kämpft darum, ihre Identität zu erhalten. Das ist einfach ein grundsätzlicher Anspruch, den gerade die Österreicher aus ihrer eigenen Geschichte heraus sehr viel intensiver bejahen müssen als wir, die wir in der Bundesrepublik keine Enklaven haben, auf die wir besonders Rücksicht nehmen müssen. Ich bin der Meinung, daß gerade Österreich, ein Volk mit so einer Geschichte, in Nationalitätenfragen sehr sensibel sein müßte. Es ist auch einer sozialistischen Partei würdig, dieses Problem menschlich und kulturell optimal zu lösen.“

Ich will da nicht über spezielle Dinge sprechen, die ich nicht weiß. Aber ich frage mich, warum sie die Schulen trennen wollen, warum sie die Schulen zusammen haben wollen. Auf der einen Seite würden getrennte Schulen bedeuten, daß der kulturelle Teil durch die eigene Schule etwas stärker ausgeprägt werden könnte, auf der anderen Seite ist eine gemischte Schule, in der beide Kulturen respektiert und zusammengeführt werden, natürlich für das Zusammenleben noch sehr viel wichtiger. Wenn die Kinder schon in der Schule den gegenseitigen Respekt und die Aufrechterhaltung der Identität lernen – so etwas muß man ja auch lernen – dann sind sie auch insgesamt für das Leben besser vorbereitet. Sie sehen, hier leben Menschen zusammen, die unterschiedliche Kulturen haben. Ich glaube, wenn ihnen das richtig vermittelt wird, wird sie das noch lebensfähiger machen als Normalbürger. Ich meine, daß Menschen, die in diesem Bereich groß geworden sind, durchaus auch als politische Menschen sehr viel mehr bewirken können, gerade aus diesem Erlebnis der Zweisprachigkeit und der zwei Kulturen heraus.

Eigentlich ist ein solcher Streit ein Relikt aus vergangenen Jahrhunderten. Er dürfte in unserer aufgeklärten Welt gar nicht mehr vorkommen. Ich meine, in der Form, wie wir Fremde respektieren, erhöht sich auch unsere menschliche Autorität.

In dem Sinne würde ich an solche Aufgaben herangehen.“

TRIBUNA BRALCEV

Uredništvo

Slovenski vestnik

Nehajte s prepirom!

Pred dvema tednoma se je v obeh slovenskih tednikih vnel prepir, ki nobenemu ne koristi in ki škoduje celotni narodni skupnosti. Od urednikov glasil osrednjih organizacij bi lahko pričakovali, da argumentirajo stvarno in da opuščajo nekonstruktivne napade na funkcionarje nasprotne organizacije. S tem, da niso ugodili tem upravičenim pričakovanjem, so sami uganjali prav to, kar sedaj drug drugemu očitajo: rušenje akcijske enotnosti narodne skupnosti.

Postopanje dr. Grilca pred tremi tedni je bilo usklajeno z vmesnim poročilom komisije strokovnjakov. Vendar se nam to v dani situaciji niti ne zdi tako bistveno: ravno to postopanje brez vsakršne koordinacije osrednjih organizacij in solidarnostnega gibanja je bilo namreč izhodišče za nepotrebno in nesmiselno „taborsko“ vojno in je povzročilo v naših vrstah mnogo potrtosti in ne nazadnje tudi resignacije. Navzlic nekaterim samovoljnim izjavam dr. Grilca v preteklosti se bojimo, da bi bil NSKS v šolskem vprašanju pripravljen še za nadaljnje popuščanje, ki ne bi bilo več sprejemljivo. Tudi dr. Grilc ni popravil skrajšane nemške verzije intervjuja na ORF. Menimo, da predsednik NSKS nima pravice na lastno pest dajati izjave, ki bi lahko imele negativne posledice za vse koroške Slovence.

Pod tem vidikom ima KSŠŠ/D razumevanje za mazaško akcijo proti dr. Grilcu. Seveda pa akcije ne

more odobravati, kdor ve za popolno besedilo Grilčevega intervjuja. Naziva „izdajalec“ in kljukastega križa si dr. Grilc gotovo ni zaslužil.

Vendar tudi upravičena ogorčenost ne sme biti povod za nesmiselne in nespametne napade na račun Komiteja za obrambo dvojezičnega šolstva, kot jih je v prejšnji številki NT objavilo deželno vodstvo KEL. Tudi KEL in NSKS morata priznati, da ima komite velike zasluge za dvojezično šolstvo in da je opravil delo, ki ga osrednji organizaciji očitno nista bili zmožni. Zahtevamo, da se predsednik KEL, državni poslanec Smolle komiteju opraviči.

Komiteju za obrambo dvojezičnega šolstva predlagamo, da skliče sejo, na kateri naj zastopniki komiteja, ZSO in NSKS skupno še enkrat sklenejo načrtovano protestno zborovanje. Protestno zborovanje brez udeležbe ene izmed osrednjih organizacij namreč ne more služiti akcijski enotnosti.

Tako ji tudi ne morejo služiti naslovi kot „Strel v hrbet“ in „Kdor je za model, je proti nam“ (Slovenski vestnik, 20. 1.). Ali ni dosti, da je dr. Grilc povzročil zmedo – ali jo mora delati še Vestnik? Črno-beli dokaz za Grilčevo ločevanje je namreč spodletel, to so dlakocepske debate. Obema časopisoma predlagamo, da se vrnete k stvarnemu poročanju. NSKS, ZSO, komite in KEL pa naj se vrnejo na skupno linijo, k skupnim akcijam, sicer bomo gotovo podlegli, po skupni krivdi.

Klub slovenskih študentov in študentk na Dunaju

KOMENTAR

dr. JANKA MALLEJA

nimamo druge izbire, kot strezniti se ob zgodovinskem spominu na leto 1941, ki naj bi nas danes moralno in nacionalno zavezoval in nas spodbujal k takšnim odločitvam, s katerimi bomo ostali dostojni njegovemu izročilu. Prepričan sem, da upor

KULTURA ZA ZDAJŠNJO RABO

Na Prešernov dan, na praznik slovenske kulture proslavljamo 80-letnico organiziranega kulturnega dela med koroškimi Slovenci. Ob tem premislimo, kakšen je naš slovenski prispevek k človekovi kulturi sveta. Če razmišljamo o kulturi kot načinu življenja, ki osmišlja naše obstajanje in mu daje posebno narodnostno obrambno vlogo, potemtakem nas izkušnje učijo, da se z njo neprenehno spopadamo s slovenstvom, z njegovo identifikacijo, z jezikom in njegovo zgodovinsko izročilnostjo.

Stalni udarci po narodnem telesu so utesnjevali duhovne svoboščine slovenske kulture in so njen obstoj postavljali pod boleče vprašanje o preživetju. In kar zasleduje nas ta travma, posebej še v tem trenutku, ko grozeče jezikovno ločevanje koroške dežele v dva odlučena narodna subjekta pospešuje umik v kulturno omahovanje, v kulturni pesimizem. Misli ob raznih naših obletnicah nas povezujejo s preteklostjo, letos še na posebej težke čase. Toda, ni tako, da se pri tem včasih že samobolno predajamo opojnosti trpljenja in iz našega zgodovinskega spomina kar izrivamo odločitve slovenskega naroda, s katerimi je ta našel obetavno pot iz narodne in kulturne usode? Če se nočemo raziti, če nočemo izumreti,

proti nacističnim grozodejstvom ni bil dejanje politične samovolje ali kakršnekoli taktike, temveč dejanje, ki ga je pripravljala vsa naša zavedna slovenska in zgodovinska volja od Trubarja preko Prešernovih Poezij do pogumne in samozvestne uporniške lirike.

Zavedam se, da nam družbeno kulturno ozračje ni naklonjeno, toda prav nič nam ne pomaga, da z enodimenzionalnimi pogledi na naše kulturno hotenje stalno jadikujemo, ustvarjamo pesimistično in resignativno vzdušje, namesto da bi ga nadomestili s snovanjem programa, ki naj nam vrne zdravo okolje, nas seznani z modernejšo tehnologijo, omogoči strokovnejši pristop h kulturnemu delu, ohrani in dostojno predstavi kulturno dediščino, še posebej pa vlije ljudem zaupanje, da je kultura ena izmed temeljev slovenskega naroda. Nikakor pa se ne predajajmo prevaram, da smo še na nivoju, ko razen svoje kulturne identitete še nismo skoraj ničesar dosegli. Z ustvarjanjem gospodarske baze dobiva ta kultura moralno, duhovno in materialno oporo v delovnih ljudeh našega ozemlja. Torej skrbimo za to, da bo razvoj slovenske kulture ujel utrip gospodarstva v prid krepitve naše nacionalne identitete.

Franco Juri, eden izmed pobudnikov italijanske narodnostne skupnosti

„Glasnost da v tišini“

Javna tribuna pripadnikov

Italijani v Jugoslaviji se zopet stavi tihi asimilaciji. Zato so izbrali pot „Glasnosti“ v okviru javne tribune v popolnoma zasedeni mali dvorani Koprškega gledališča. V odprtih govorih in diskusijskih prispevkih so opozorili javnost, da jim kljub dejstvu, da so ena najbolj zaščitenih manjšin v Evropi, grozi „pravica, da v tišini izginejo“.

Vsakdanja praksa in realnost namreč jasno dokazujeta, da je v Jugoslaviji iz leta v leto manj pripadnikov italijanske narodnosti, ki se k temu tudi priznavajo. Tako je bilo po podatkih popisa leta 1948 nad 78.000, pri zadnjem štetju leta 1981 pa samo še nekaj več kot 15.000! Največji upad števila je bil

„Dovolj smo svarili pred poslovanjem“

O predstavitvi knjige „Zwanghaft knigi izrekel zelo tehtne in svarilne misli Deutsch“ na Dunaju smo poročali v zadnji številki. To pomembno delo univ. prof. dr. Petra Gstettnerja je Založba Drava predstavila tudi v Celovcu. Med tistimi, ki so ob tej priložnosti spregovorili, je bil tudi ravnatelj SZI dr. Gustav Malle, ki je ob Gstettnerjevi

Posnetek s predstavitve v kulturni taberni „Pri Joklnu“ z leve proti desni: dr. Avgustin Malle (z naraščanjem), Feliks J. Bister, urednica „Drave“ dr. Helga Mračnikar, dr. Peter Gstettner in Edith Darnhofer-Demar.

SZI: Termini naslednjih seminarjev in tečajev

Seminar: Tehnika zunanjetrgovinskega poslovanja. Torek 9., 16. in 23. februarja 1988, 8.00–17.30, hotel Obir Železna Kapla

Seminar: Bančni sistem in sistem financiranja v Avstriji. Ponedeljek 22. februarja 1988, 9.00–16.30, Mladinski dom SŠD, Mikschallee 4, 9020 Celovec

Seminar: Naloge in pravice poslovođij družb z omejenim jamstvom. Ponedeljek 21. marca 1988, 9.00–13.00, Mikschallee 4, 9020 Celovec

Seminar: Gospodarske, družbenopravne in davčne osnove podjetniškega delovanja in udeležb v Avstriji. Ponedeljek 11. aprila 1988, 9.00–17.00, Mladinski dom SŠD, Mikschallee 4, 9020 Celovec

Tečaj: Poslovna slovenščina I/1, ob torkih – pričetek 2. februarja 1988, 17.00–18.30, Posojilnica Pliberk prostori Alpe-toura

Tečaj: Srbohrvaščina I/1, ob ponedeljkih – pričetek 15. februarja 1988, 19.00–20.30, Posojilnica Pliberk (kletni prostor)

Tečaj: Slovensko strokovno izrazoslovje s področja združništva in bančništva; ob torkih – pričetek 16. februarja 1988, 16.30–18.00, Zveza slovenski zadrug.

Prosimo, da se za seminarje prijavite do 5. februarja 1988, za jezikovne tečaje pa čimprej.

tribune v Kopru in avtorjev peticije za izboljšanje položaja
oslavlji.

– ali pravica, izginemo...!“

italijanske narodnosti v Jugoslaviji v Kopru

petu 1953, ko so po londonskem
orandumu dokončno razme-
rino A in cono B Samostojnega
sega ozemlja. Tedaj se jih je v
izselilo nekaj deset tisoč.

upadanju pa je pripomogla
„tiha asimilacija“. Medtem,
na slovenski obali po letu
že uvedli določene prednos-
tavitve, se na Hrvaškem (Istra,
) še ni dosti spremenilo.
zakonodaja še ne zagotavlja
vite in razvoja.

rija Italijanov za Istro in Reko
permanentnen padanju šte-
pripadnikov izdelala takozva-
Deset tez iz Pirana“, ki naj bi
vile ta, za manjšino negativen
Napori, doseči ukrepe, ki
presegli pojem zaštite, do

licami ločevanja“

Slovenski znanstveni inštitut
pričujoči knjigi sprejel v svojo
tjijo, da izkaže strokovno pri-
janje človeku, ki je v zadnjih
s svojim znanjem angaži-
podpiral prizadevanje slo-
nske narodne skupnosti za
ranitev skupne dvojezične
ter za kvaliteten dvig manj-
kega šolstva. Menim, da so
ta vprašanja seveda v posebni
tudi politična, vendar je
ko, da je avtor pri svojih razmi-
anjih stalno upošteval tisti nivo
anstvenega razpravljanja, ki
di drugačistemisličim omogoča
varno razpravljanje in jih ne

V zadnjih dneh doživljamo
re in nekvalificirane napade
Petra Gsettnerja in ker soli-
nost pač ni cesta enosmerni-
se čutimo z njim še bolj pove-
ni. Tudi osebno sem prizadet
zadnjo izjavo KEL-a, o
ateri na primer njen podpred-
nik ni bil seznanjen. Prizadet
tudi zaradi tega, ker je ta

sedaj predvsem na Hrvaškem niso
obrodili veliko sadov.

Za izvedbo te javne tribune so se
v bistvu angažirali pripadniki ita-
ljanske narodnosti iz Slovenije – na
Hrvaškem za tako tribuno niso
našli razumevanja.

Od slovenskih politikov se je v
diskusiji javil le član predsedstva
RK SZDL Jože Hartman, ki je
stvar primerjal z delom v vinogra-
du. „Dokler je bilo treba v tem
vinogradu garati, ni bilo nikogar
zraven. Zdaj – ob trgatvi – pa so
nekateri takoj pristavili svoje bre-
te...“, je dejal Hartman. Pri reše-
vanju problema se je zavzel za
postopek „brez jeze in ironije,
temveč z modrostjo.“

Ivan Lukan

izjava objavljena v Našem ted-
niku takorekoč skupno z mojim
prispevkom z zadnjih koroških
kulturnih dni.

Kljub temu sem prepričan, da
bodo v tej knjigi objavljeni članki
pripomogli k temu, da se bomo
bolj zavedali posledic, ki nam
grozijo ob uvedbi koroškega
pedagoškega modela. Mislim, da
ni treba spominjati na leto 1958
in na dolgo obdobje, preden se je
slovenska manjšina znašla in
prosteje zadihala.

Dovolj smo svarili pred posle-
dicami izvedbe ločevanja, nihče
se ne bo mogel izgovarjati, da je
iz nevednosti sodeloval pri loči-
tvenih ukrepih. Knjiga, ki jo
danes predstavljamo, v veliki
meri opravlja tudi nalogo naj-
širše informacije neposredno pri-
zadetih.

Želim, da bi knjigo pozorno
prebrali vsi, posebno pa tisti, ki
bodo v prihodnjih dneh in mese-
cih dokončno odločali o usodi
skupne dvojezične šole.

„Bila sem za Hitlerja“

Kako je bilo mogoče, da je
lahko ženska z univerzitetno
izobrazbo z vsem svojim pre-
pričanjem podlegla nacional-
socialistični propagandi, v
tem primeru ilegalni Hitlerju-
gend, ki je delovala pod ime-
nom „Alpenvereinsjugend“.

Na celo vrsto podobnih
vprašanj je zadnji četrtek sku-
šala v Katoliškem domu pro-
svete v Tinjah odgovoriti dr.
Erika Horn iz Gradca. V
okviru cikla prireditev „1938–
1988 Das große Tabu – Veliki
tabu“ je bila prva živa priča,
ki je iz svojih izkušenj sprego-
vorila o času nacionalsociali-
zma in priključitve Avstrije k
Nemčiji. Brez pridržkov in
brez olepševanja je dr. Erika
Horn govorila na temo večer-
a: „Bila sem za Hitlerja“ o
svojem prvotnem navduše-
nju.

Še danes pa ne najde odgo-
vora, kako je bilo mogoče, da
je zapadla tej masovni prihozi
in da se je šele proti koncu
vojne spreobrnila. Vendar je
spoznanje, da ideologija
nacionalsocializma vodi v
propad, prišlo prepozno.
Milijoni mrtvih, kaceti,...
neizbrisna dejstva in zavest
sokrivde, ki jo je treba na nek
način popraviti.

In takšen diskusijski večer,
kot je bil v tinjskem domu, je
samo nadaljevanje dela za
spravo med narodi, ki ga dr.
Erika Horn opravlja, odkar je
spregledala. Spregovorila pa
je samo ena oseba za celo
generacijo. Na žalost pa je
ena izmed redkih, ki so pri-
pravljeni z vsemi posledicami
spregovoriti o času hitlerjan-
stva, večina še vedno molči in
noče priznati svoje krivde.
„Nerazumljivo mi je, kako
lahko nekdo govori o tem, da
je izpolnjeval samo dol-
žnost“, je menila dr. Erika
Horn, nagovorjena na obna-
šanje zveznega predsednika.
Pravtako nerazumljivo ji je
tudi, kako je mogoče v deželi,
ki je doživela toliko gorja,
ponovno ločevati, tokrat med
slovensko in nemško govore-
čimi šolarji.

V diskusiji, ki jo je vodil dr.
Janko Zerzer, je dr. Erika
Horn spodbujala mladino h
kritičnemu razsojanju zgodo-
vine in k budnemu spremlja-
nju sedanjosti.

Miha Pasterk

Dr. Erika Horn iz Gradca,
rojena na zgornjem Koro-
škem

Slika: Pasterk

NA KRATKO

Dr. Janez Hornböck prejel IX. Tischlerjevo nagrado

Dobitnik letošnje, IX.
Tischlerjeve nagrade je pre-
lat dr. Janez Hornböck. Kot
znano, nagrado podelujeta
Narodni svet koroških Slo-
vencev in Krščanska kul-
turna zveza in sicer ob oblet-
nici smrti Joška Tischlerja.
Kot običajno, je bila sve-
čana podelitev v Tischlerjevi
dvorani Slomškovega doma
v Celovcu.

Prelat dr. Janez Horn-
böck je Tischlerjevo
nagrado prejel za izjemne
prispevke k razvoju sloven-
ske narodne skupnosti na
Koroškem, zlasti za vse-
stranska prizadevanja v slu-
žbi Družbe sv. Mohorja,
katero je bistveno soobliko-
val po obnovi leta 1948,
sprva kot tajnik in pozneje
kot ravnatelj. S svojim
delom je mnogo doprinesel
k razvoju Mohorjeve zalo-
žbe, tiskarne, knjigarne in
mladinskih domov.

O zaslugah nagrajenca sta
spregovorila predsednik
NSKS dr. Matevž Grilec in
predsednik KKZ dr. Janko
Zerzer. Za kulturni spored
so poskrbeli pevski zbori iz
župnije Podroglj, ki jo
nagrajenec vodi.

Prelatu dr. Janezu Horn-
böcku k podelitvi pomemb-
nega priznanja iskreno čestita-
mo!

Še enkrat o domačnosti

V predzadnji številki Slo-
venskega vestnika se je v
poročilu „O domačnosti
kapelskih grap“ zgodila
neljuba napaka. V poročilu
so omenjeni vsi sodelujoči, z
nobeno besedo pa nismo
omenili gospodarja hiše
Pepija Nečemra, pd. Rastoč-
nika, ki je poleg tega, da je
dal za prireditev na razpo-
lago prostore domače gostil-
ne, v pogovoru z Mihajem
Kuharjem veliko pripome-
doval o prijetnih in manj pri-
jetnih doživetjih iz svojega
življenja v gorah. Pepiju Ne-
čemru se na tem mestu za
spodrsilaj, ki je nastal v zad-
njem poročilu, opravičuje-
mo.

Nagrada za Meino Schellander

Na pobudo Umetnos-
tnega društva za Koroško
(Kunstverein für Kärnten)
naj bi sodelovanje med
gospodarstvom in umetnos-
tjo poživili po konceptu
„Pospeševanje umetnosti s
koroškim gospodarstvom.“
V ta namen so ustanovili
poseben sklad koroških
podjetij, ki bodo na ta način
pospeševala umetnost na
Koroškem. Nagrajence naj
bi izbrale priznane osebnos-
ti ali ustanove, ki so angaži-
rane na področju umetnosti.

Tokrat so izbiro nagra-
jenca poverili znani umet-
nostni kritičarki Greti
Misar. Ta je izbrala slikarko
Meino Schellander, ki bo
prva, ki bo to nagrado
(50.000 šilingov) prejela.
Podelili jo bodo prihodnji
petek, sredstva pa je tokrat
prispevala IMO-Baumark-
tgruppe Dr. Niedersuß
Wolfsberg.

Slovenski filmi v Berlinu

Selektorji 38. mednarodnega filmskega festivala v Berli-
nu, ki bo od 12. do 23. februarja 1988, so v zelo močni kon-
kurenci in v veliki ponudbi filmov z vsega sveta izbrali kar
štiri filme iz proizvodnje VIBE FILMA, da zastopajo Jugo-
slavijo v raznih programih tega drugega največjega film-
skega festivala na svetu.

V uradnem tekmovalnem sporedu bo izmed 24 jugoslo-
vanskih celovečernih filmov uvrščen film režiserja Francija
Slaka „Hudodelci.“

V sporedu festivala otroških filmov, ki ima prav tako
uradni in tekmovalni značaj, bosta zastopani dve risanki iz
cikla „Medved Bojan“ režiserja Branka Ratitovića.

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Sreda 3. 2. 19.30	Avla Zvezne gimnazije za Slovence, Celovec	SLAVNOSTNA PRIREDITEV OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU Ob 80-letnici ustanovitve slovenske osrednje kulturne organizacije Slavnostna govora: Tomaž Ogris (predsednik SPZ) in dr. Janko Zerzer (predsednik KKZ) Glasbeni del: Mešani pevski zbor in vokalni ansambel SPD Danica iz Šentvida v Podjuni, ansambel Drava iz Borovelj, Mešani mladinski zbor Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Povezava: Sonja Ban, Miha Vrblinc.	SPZ in KKZ
Četrtek 4. 2. 19.30	Katoliški dom prosvete v Tinjah	KRIV ZARADI BREZBRIŽNOSTI dr. Erika Weinzierl, Dunaj; iz cikla „Veliki tabu“	Sodalitas
Petek 5. 2. 19.30	Rutar-Lido v Dobri vasi	PUSTNA PRIREDITEV Sodelujejo: Otroška skupina, mladinska skupina in MePZ SPD Srce	Slovensko prosvetno društvo Srce
Petek 5. 2. 20.00	Šoštar, Globasnica	„PIŽAMA-PARTY“ Polnočni vložek	Globaška mladina Jugend
Sobota 6. 2. 20.00	Kulturni dom, Šentprimoz	PLES DANICE Igra ansambel Zmeda	Slovensko prosvetno društvo Danica
Sobota 6. 2. 9.00-17.00	Katoliški dom prosvete v Tinjah	UČINKOVITEJŠA OBRAMBA PROTI VAROZI Strokovno predavanje za čebelarke in čebelarje; teorija in praksa (vključno biološka metoda obrambe pred varozo) Predavatelj: dipl. inž. Matevž Krassnik	Sodalitas
Sobota 6. 2. 20.00	pri Kosi na Ravnah	PUSTNA PRIREDITEV Igra: Trio Drava iz Borovelj	Kulturno društvo Peter Markovič v Rožku
Sobota 6. 2. 19.30	farna dvorana v Železni Kapli	VSE JE PESEM – ANDREJ KOKOT proslava ob slovenskem kulturnem prazniku Sodelujejo: Oktet Suha, Obirski ženski oktet, Silvija in Eda Velik, recitatorska skupina in MePZ SPD Zarja. Slavnostni govornik dr. Ludvik Karničar	Slovensko prosvetno društvo Zarja
Sobota 6. 2. 20.00	Posojilnica, Pliberk	PREŠERNOVA PROSLAVA Nastopajo: Oder 73 in učenci glasbene šole.	Slovensko prosvetno društvo Edinost
6. 2. do 8. 2.	Katoliški dom prosvete v Tinjah	DNEVI PETJA IN IGRE ZA OTROKE od 10. do 14. leta Vodijo: Andrea Lepuschitz, Martina Mečina idr.	Katoliška otroška mladina in Sodalitas
Nedelja 7. 2. 19.30	farna dvorana v Šentjakobu	LUTKOVNA IGRA „MALI PRINC“ predstava za odrasle. Nastopa: lutkovna skupina dunajskih študentov. Režija in scena: Tine Varl; lutke: Breda Varl, asistent režije: Rihard Grlic.	SPD Rož in farna mladina Šentjakob
Nedelja 7. 2. 14.00	v šoli Sele-Kot	PUSTOVANJE S slikovnim predavanjem župnika Mirka Rakovnika, nato prijetna domačnost	Slovensko prosvetno društvo Herman Velik
Nedelja 7. 2. 19.30	farna dvorana v Šmihelu	PUSTOVANJE Za zabavo igra ansambel YETI in KORENIKA	Mladinski klub Šmihel in KPD Šmihel
Četrtek 11. 2. zvečer	pri Lenčiji na Bajdišah	DEBELI ČETRTEK Prispevke za srečelov oddajte najkasneje do 7. 2. pri Marti v šoli ali pri Pepci.	Slovensko prosvetno društvo Herman Velik
Petek 12. 2. 19.30	Katoliški dom prosvete v Tinjah	O PRIMERU KOROŠKE Wolf in der Maur, Dunaj; iz cikla „Veliki tabu“	Sodalitas
Petek 19. 2. 19.00 c.t.	gostilna Weidinger, 1040 Dunaj	SLOVENSKI VESTNIK – NOVA OBLIKA, NOVA VSEBINA	Dunajski krožek
Petek 19. 2. 19.30	Katoliški dom prosvete v Tinjah	ZAKASNELO SPOZNANJE? (nem.) O zadržanju cerkve leta 1938. iz cikla „Veliki tabu“. Referent: dr. Karl-Heinz Frankl, generalni vikar krške škofije.	Sodalitas
Nedelja 24. 2. 14.30	Kulturni dom na Radišah	OTROŠKI PUSTNI PLES (maske zaželjene)	SPD Radiše

RAZSTAVE

Kulturna taberna Pri Jokinu	Risbe sovjetskih mladostnikov (Dušanbe) skupno z Avstrijsko-sovjetskim društvom 22.1.-8. 3.
Galerie an der Stadtmauer, Beljak	Alenka Kham-Pičman – slike do 5. 2. Kulturni urad mesta Beljak
Galerija Tinje	Razstava del Deskoskija Ljubča (akvareli in risbe) do 19. 2.
Ljudska dvorana v dunajskem Beograjska razstava o Vuku Karadžiću rotovžu	do 10. 2.
Galerie des Stadthauses, Celovec	Hommage à André Masson – grafike do 28. 2.
Kärntner Landesgalerie, Celovec	Dela Christofa Šubika, otvoritev 3. 2., 19.00 do 28. 2.

OBIŠČITE V SLOVENIJI

do 29. 2.	Narodni muzej, Trg osvoboditve, Ljubljana	ANTIČNI PORTRET V JUGOSLAVIJI Razstava je odprta od torka do sobote od 10.00 do 18.00, ob nedeljah od 10.00 do 13.00; ob ponedeljkih zaprto.
-----------	---	--

SLOVENSKI VESTNIK

Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec – Borovlje. **Zastopstvo za Jugoslavijo:** ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p. p. 171 61000 Ljubljana. **Letna naročnina:** 300 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 12.000 dinarjev. **Oglaš:** 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 900.000 dinarjev.

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16. **Uredništvo in uprava:** 9020 Celovec, Tarviser Straže 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, teleks 42 20 86 snrk a. **Glavni urednik:** Ivan P. Lukan; **urednika:** Andrej Kokot, Andrej Mohar.

Dr. Janko Pleterski 65-letnik

Te dni je v Ljubljani praznoval svojo petinšestdesetletnico Janko Pleterski, eden najboljših poznavalcev zgodovine in sedanosti koroških Slovencev.

Rodil se je 1. februarja 1923 v Mariboru. Že v zunanem ministrstvu se je ukvarjal z avstrijsko-jugoslovanskimi odnosi in ob tem v prvi vrsti s koroškim mejnim vprašanjem. Raziskovalno dejavnost je nato poglo-

bil na Inštitutu za narodnostna vprašanja, leta 1965 pa je pri Slovenski Matici objavil svojo disertacijo „Narodna in politična zavest na Koroškem“. Temu temeljnemu delu o koroških Slovincih je sledila še cela vrsta znanstvenih in strokovnih člankov. O naših problemih je Pleterski predaval in razpravljati tudi na številnih znanstvenih srečanjih in seminarjih. Pri Obzorjih

je leta 1981 izšel zbornik Študije o slovenski zgodovini in narodnem vprašanju, leta 1986 je sledila študija Narodi, Jugoslavija, revolucija, ki jo je izdala Državna založba.

Janku Pleterskemu želimo ob njegovem življenjskem jubileju vse najboljše in upamo, da bo s svojim znanjem še nadalje prispeval k osvežitvi problematike koroških Slovencev.

Po partizanskih poteh

Zveza koroških partizanov sporoča, da bo v letošnjem letu izšel vodič z naslovom „Po partizanskih poteh po Koroškem“. V njem bo opisanih 85 točk ali javk, torej starih domačij, ki so v času NOB podpirale partizanski boj proti naciizmu. Vodič pa bo imel navedene tudi slovenske gospodarske ustanove kot so zadrage, posojilnice ter trgovska podjetja.

Te domačije in kraje bodo obiskovali posamezniki ali skupine izletnikov, ki jih bodo na Koroško vodile turistične agencije, planinska društva in druge organizacije.

Če kdo želi, da bi bila njegova domačija ali kakšna točka zajeta v seznamu, naj to čimprej sporoči ZKP, Celovec Tarviserstr. 16.

Na prodaj

v Zgornjih Libučah na prodaj:

- gradbene parcele – lepa lega
- gozdne parcele po ca 1 ha
- poljedeljske površine 2,5 ha
- interesi naj se javijo pod števil. 04236/2076.

Mali kakadu

Otrokom na Koroškem že dobro znana Svetlana Makarovič (slika) je preteklo nedeljo v Mladinskem domu v Celovcu predstavila zgodbo o Malem kakaduju, papagajčku, ki pravkar spozna svet. Od samega veselja, da se je naučil ponavljati svoje ime, Mali kakadu vzleti v svet, kjer doživi marsikaj zanimivega. Zgodba Svetlane Makarovič pa je bila zanimiva predvsem tudi zato, ker so mladi poslušalci z veliko pozornostjo sledili njenim izvajanjem in z veliko vnemo tudi sodelovali, predvsem še otroci, ki zgodbo že poznajo. Za mlade poslušalce se je nastop kar prehitro končal. Kaseto o Malem kakaduju pa lahko dobite v Naši knjigi v Celovcu.

M. P.

Jurij Bojanovič – 70-letnik

Na začetku februarja praznuje svoj 70. življenjski jubilej Jurij Bojanovič, po rodu iz Bosne, sedaj doma v Vojniku pri Celju, kamor je prišel po vojni. Jurij Bojanovič ni znan le v svojem domačem kraju, temveč ga poznamo tudi pri nas na Koroškem, saj je vnet borec za naše narodnostne pravice.

Kot mnogo poštenih ljudi iz Bosne, se tudi Jurij ni uklonil okupatorju in njegovim hlapcem. Zato je kmalu po prihodu v Pliberk – v začetku 1943 leta – navezal stike z osvobodilnim gibanjem in postal ilegalni, aktivisti Osvobodilne fronte. Pridružil se je koroškemu partizanom in kljub njegovi srbohrvaški govorici, ni imel

težav za tovariško sporazumevanje. Bil je borec slavne Domnove čete. Na vrhu Komlja so v boju z okupatorjem leta 1944 padli razen Jurija vsi njeni člani. Po tej tragediji se je prebil do nove enote kurirjev na tem območju in jih junaško vodil. Vsi so ga cenili in že med vojno je bil priljubljen tudi med našim ljudstvom.

Jurij Bojanovič je vsa poveljna leta ostal povezan s Koroško. Vedno je prihajal med nas in z nami obujal spomine na hude boje v času NOB in na zmago nad fašizmom. Posebno nas veseli, da ga srečujemo na vsakoletnem pohodu „Po poteh Domnove čete“ na Komelju. Po vojni je opravljal razne naloge,

poleg tega pa je bil in je še danes predsednik združenja borcev NOB v Vojniku. Zaslužen je tudi za to, da sta se njegova borčevska organizacija in Zveza koroških partizanov pobratili in da so te vezi tudi danes močne in imajo širši pomen. Jubilant se tudi preko Slovenskega vestnika živo zanima za naš narodnostni boj.

Tovarišu Juriju Bojanoviču želimo ob življenjskem prazniku in plodnem delu še mnogo zdravih let in sreče. ikej

SPZ začrtala smernice svojega dela

Konec januarja je Slovenska prosvetna zveza organizirala v Bilčovsu pri Miklavžu posvet s člani upravnega odbora in predstavniki krajevnih društev, na katerem so začrtali smernice naše osrednje kulturne organizacije za letošnje leto.

Vabilu se je poleg članov Upravnega odbora odzvalo tudi mnogo kulturnih delavcev s podeželja. Vsem je dobrodošlico izrekel predsednik Tomaž Ogris, tajnik dr. Janko Malle pa je obrazložil potek. Udeleženci so razpravljali v več delovnih krožkih (glasba, gledališče, umetnost, izobraževanje, nove oblike dela), vodje le-teh pa so poročali na plenarnem delu. Iz poročil je bilo razvidno, da so se z zadanimi nalogami vsi resno ukvarjali. Oblikovali so namreč mnogo stvarnih predlogov, jih izdelali in tudi utemeljili, kako jih bo možno uresničiti. Tako so po skupnem posvetu sprejeli načrt dela SPZ in vanjo vklju-

čenih društev. Seveda ni naš namen naštevati posameznih akcij in dejavnosti, upamo pa, da bodo zastavljeni cilji uresničeni, saj so se člani posameznih delovnih krožkov za to obvezali. To pa je najboljša zagotovilo, da v Bilčovsu ni šlo za prazno besedičenje, ampak za resno delo. Sadovi tega bodo vidni v prihodnjih mesecih, pač po predvidenem načrtu za posamezne akcije in prireditve.

Posvet seveda ni služil napovedanju epohalnih dogodkov na kulturnem področju, marveč utrjevanju dosedanjega dela ter iskanju novih oblik pristopa k reševanju problemov, s katerimi se danes srečuje vsak kulturnik. V naši situaciji je uspeh že, če nam uspe ohraniti raven in dejavnosti, ki jih že imamo, v spodbudo pa je, če se stvari tudi razvijajo. Tak razvoj ugotavljamo na dramskem področju; napoveduje se nam tudi letos, medtem ko bo na področju zborovskega petja

potrebno najti nove pristope ter možnosti. Velika skrb bo veljala tudi glasbeni šoli, ter razvijanju kantavtorstva. Tudi, kar zadeva književnost, bo SPZ posvetila več pozornosti sodelovanju z našimi besednimi umetniki, ki ji bo spodbujala k pisanju dramskih in proznih del. Vabila jih bo tudi na srečanja in literarna branja pri društvih. Veliko pozornosti bo SPZ posvetila tudi novim možnostim sodobnih medijev, zlasti na področju video-filmov, ki čedalje bolj prodirajo v naše družine. Prav na tem področju se odpirajo neštete možnosti vključevanja ljudi, ki sicer nimajo drugih interesov. Ob tem pa SPZ ne bo zanemarjala dela knjižnic, saj je prav tu problem zelo pereč. Branje je za naše ljudi, predvsem pa za mladiino, zelo pomembno, saj je le ob knjigi možno spoznavati lepote materinega jezika, naše kulture ter krepiti narodno zavest.

Razstava o Vuku Karadžiću

Novembra leta 1987 so na Dunaju v okviru Akademije znanosti, Inštituta za jugovzhodno Evropo, dunajske slavistike, Avstrijske nacionalne biblioteke ter kulturno-informativnega centra SFRJ slavnostno obhajali 200-letnico rojstva srbskega prosvetitelja Vuka Stefanovića Karadžića. Ob tej priliki so bile izdane razne posebne publikacije, nacionalna biblioteka pa je pripravila posebno razstavo o Vukovi

50-letni ustvarjalni dobi na Dunaju.

Z novim letom pa je na Dunaj prispela razstava iz Beograda, ki prikazuje Vukovo osebnost, njegovo življensko in ustvarjalno pot ter zgodovinsko in kulturno obeležje njegove dobe. Razstava je sestavljena na osnovi gradiva, ki je bilo na razpolago v historičnem in v narodnem muzeju Srbije; od 19. januarja od 10. februarja jo je

mogoče videti v ljudski dvorani dunajskega rotovža (Volkshalle im Wiener Rathaus). Uradni pokrovitelji razstave so dr. Franz Vranitzky, dr. Helmut Zilk, dr. Heinz Fischer, dr. Paul Leifer (avstrijski ambasador v Beogradu), Branko Mikulić, dr. Dušan Čkrebić (predsednik slavnostnega komiteja za Vukovo proslavo), dipl. inž. Miloš Krstić, Aleksander Bakočević (beograjski nadzupan).

Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu

OBJAVA

Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

1. Po posebnem odloku Zveznega ministrstva za pouk, umetnost in šport naj prijavijo starši svoje otroke, ki jih želijo dati v šolskem letu 1988/89 na gimnazijo, takoj po končanem prvem semestru tega šolskega leta, v času od 8. do 26. 2. 1988, ravnateljstvu Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Uradne ure so dnevno od 7.30 do 16.00, ob petkih do 13.00. Ob prijavi za sprejem je treba ravnateljstvu predložiti spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.
2. Sprejemne izpite bo treba prijavljenemu učencu opravljati le v izjemnih primerih in sicer iz slovenščine, nemščine in matematike. Odločilno bo letno spričevalo. Termin za sprejemne izpite: sreda 6. julija 1988.
3. Konec maja 1988 bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca oz. o potrebi prijave k sprejemnemu izpitu.
4. Zakasnele prijave bodo v izjemnih primerih še možne s posebnim dovoljenjem Deželnega šolskega sveta.
5. Za vstop v višje razrede veljajo podobna pravila. V tem primeru je priporočljiv razgovor z ravnateljem. Prestop iz glavne šole v gimnazijo je možen. Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa se pismeno obrnete na naslov: Zvezna gimnazija za Slovence, Prof.-Janežič-Pl. 1, 9020 Klagenfurt/ Celovec.

ravnatelj: dr. Reginald Vospernik l.r.

Strokovna šola za gospodarske poklice zavoda šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu

OBJAVA

Po odloku Deželnega šolskega sveta je na dvojezični Strokovni šoli za gospodarske poklice zavoda šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu

VPISOVANJE DEKLET IN FANTOV

v 1. razred 3-letne strokovne šole za gospodarske poklice in v 1-letno gospodinjsko šolo

od 8. – 29. februarja 1988.

Formularje za vpis lahko že sedaj dobite v šolski pisarni. Izpolnjene tiskovine je treba oddati na šoli najkasneje do 29. februarja 1988. Priložiti morate polletno šolsko obvestilo v originalu ali od šolskega ravnatelja potrjen prepis. Prijave so možne osebno v šolski pisarni ali po telefonu, 04253/343.

Pogoj za sprejem v oba tipa je uspešno opravljena 8. šolska stopnja in vsaj delno znanje slovenščine.

Za sprejem v 3-letno strokovno šolo pa je poleg tega potreben še pozitivno opravljen pedagoško-psihološki test, ki bo na šoli 8. julija 1988.

Za obisk 1-letne gospodinjske šole ta test ni potreben.

Vodstvo šole

KAROLINA KOLMANIČ Izzvenela je pesem

Prej pa, še pred odhodom v Švico, je prihajal navadno po polnoči. Včasih ga potegne stara družčina, ki se ji ni upreti. Razumeti ga moraš.

„Saj, saj“, je momljala zase in ni mogla dojeti, da ni ona na prvem mestu.

Nejevolja se je prelevila v strah. Nič več ni razmišljala o svojem dominantnem mestu. Zdaj je trepetala zanj; nič dočnega ni bilo. Prav gotovo pa jo je obletaval misel na prometno nesrečo. Odšla je v spalnico in nenadoma jo je vznemirilo brnenje motorja. Žarometi so kmalu razlili svetlobo čez dvorišče. Prispel je. Globoko je vdihnila in skušala igrati užaljenko.

Emil je vstopil. Čudno se je

hahljal. Obraz je bil rdeč in oči so se nevsakdanje svetile.

„Dolgo si hodil. Čakali sva te“, je očitala mati.

„A ne bi smel? Družba, dobra družba.“

„Si lačen?“ je nadaljevala.

„Ne, v gostilni tudi kuhajo“, jo je zavrnil.

Vera ga je ošinila z očmi in molčala. Tudi če bi se trudila, ne bi našla niti enega ustreznega stavka. Srd in strah sta se zlija v nekaj novega – razočaranje. Res, da ga ni prvič videla vinjenega. Morda je bil večkrat tudi pred poroko, vendar takrat tega še ni zaznala, vsaj do odločilnih dni ne. Kadar je bil malce dobre volje, je znal biti izredno nežen in prijeten. Danes, ta večer, jo je kar obšel,

kot da je ni. Tako zaskrbljena se je odpravila z rahlim „lahko noč“ v prvo nadstropje. Tu je obstala. Koraki so jo podzvestno vodili v njeno nekdanjo sobo. Za trenutek je sedla na kavč, nato se je odločila. Samo sosednja vrata mora odpreti, vzeti spalno srajco, se vrniti, spustiti kavč in zaspati. V možganih se vse zvrsti z bliskovito naglico. Koraki po stopnicah... Obstane in se ozre. Emil prihaja. Kaj sedaj?

„Oho, gospa, kam pa?“

Gleda ga s široko odprtimi očmi. Odgovor tiči v grlu.

„Kar lepo k meni! Žena spada k možu; v dobrem in slabem.“

Zapre oči za hip in občuti

roko na svoji rami. Presenetljivo prijazno jo nagovarja:

„Pridi, saj veš, kje je tvoje mesto.“

Uboga. Sledi mu kakor otrok. Nenadoma se domisli:

„Jaz, tega pa se sprhati.“

„Po, tega pa se smeš. Pojdi, potem grem še jaz.“

Čez čas se je vrnil. Oranžno rumenkasta luč je metala na njegov zgornji del telesa privlačen odtenek. Ko se je sklonil nadnjo, je vonj po alkoholu kljub močni zobni pasti prevladal. Bala se je tega duha. Da bi se obranila, mu je pokazala hrbet.

„Kaj pa zdaj? Spala še ne bova.“

Močna roka se je prirnila pod njen vrat in obraz se je ponovno približal. Odpor do vonja je bil še močnejši, telo pa prešibko, da bi se uprlo. Obrnil jo je na hrbet in začel ljubkovati.

„Kako bi se lahko premagal? Ne gre. Lepa telesa so me vedno privlačevala“, si je momljala in jo božal po prsih.

In čeprav se je razum še rahlo upiral, se je njeno telo počasi vdajalo. Godili so ji nežni dotiki in nič manj si ga ni želela kot vsak večer. Drhtela je. Nič. Z roko je šla nežno preko njegovega telesa. Mrtvo. Emil se je trudil, spodbujal sebe in njo. Čas teče. Nič se ne zgodi. Vera se pomirja. Nič več ne drhti, ne pričakuje. Nekaj, doslej neznanega se dogaja. Emil odvrže odejo, sede, se prime za glavo in zakolne:

„Preklete! Meni se to zgodi!“

„Najbrž, ker si preveč popil. Pomiri se in zaspava.“

„Nehaj no! Sem že več... Pri njej se mi nikoli ni.“

„Dobro. Dobro“, je šepetala in ga božala po prsih.

(dalje prihodnjič)

Slovenski vestnik posebej za Vas – kaj nam obeta leto 1988:

Zakoni, odredbe, spremembe, inovacije (IV)

V preteklih treh nadaljevanjih smo Vas seznanili z najvažnejšimi spremembami in novostmi, ki nam jih je za novo leto v svojem varčevalnem programu – v glavnem na račun delovnega človeka in navadnega potrošnika – naprtla rdeče-črna koalicijska vlada.

IGOR SCHELLANDER

Komaj mineva prvi mesec v novem letu, že nas vladni politiki strašijo z novimi – verjetno še hujšimi – varčevalnimi načrti in ukrepi. Zdaj ponovno razpravljajo o dvajsetodstotnem obdavčenju hranilnih vlog. Na ta način naj bi v državno blagajno prišlo nekaj dodatnih milijard šilingov. Socialisti se zavzemajo za splošno in pavšalno obdavčenje vseh vlog, ljudska stranka in svobodnjaki ter zeleni in komunisti temu nas-

protujejo. Slednji zaradi tega, ker bi tak ukrep prizadel v glavnem širše sloje delovnega ljudstva z majhnimi ali srednjimi varčevalnimi vlogami, nikakor pa ne finančnega kapitala in tako imenovanih črnih kontov. Meščanske sile pa s svojim odporom hočejo v prvi vrsti seveda varovati nedotakljivost tega kapitala.

Nekako pa je že jasno, da se bosta obe vladni stranki skušali zediniti tudi v tem vprašanju, ne da bi upoštevali mnenje in odpor prizadete večine avstrijskega prebivalstva...

Za zaključek naše serije naj

vam tokrat predstavimo nekatere zakonske spremembe in novosti, ki so vredne splošnega zanimanja in upoštevanja.

● **Zrahljanja uradna tajnost:** od 1. januarja je določilo o uradni tajnosti omejeno na točno definirane okoliščine. Uradi in oblasti zveznih, deželnih, občinskih ter samoupravnih organov so dolžni ustreči zahtevi državljanov po informaciji, ki jo želi. Če zahtevi ne ustrezajo, je možen pravni postopek.

● **Sprememba zakona o društvih** dovoljuje društvenim dejavnostim nekoliko liberalizacije: prijava bo olajšana, nekatere dosedanje nadzorne pravice oblasti so odpravljene, nekatera zakonska določila so prilagojena praksi.

● **Tromesečna viza za Češkoslovaško:** od 1988 dalje češke oblasti izstavljajo avstrijskim državljanom vize s tromesečno veljavnostjo. Te vize veljajo tudi za trikratni prestop meje. Od prihodnjega leta bo mogoče na glavnih mejnih prehodih dobiti direktne vize.

● **Pošta:** za leto 1988 zaenkrat še ni načrtovano zvišanje tarif. Od marca naprej bo preko BTX-a na razpolago elektronični telefonski imenik s kapaciteto 53% vseh podatkov, ki jih bodo postopoma še dopolnjevali.

● **ORF/televizija:** S 1. majem bo uresničena regionalizacija avstrijske televizije. Vsaka zvezna dežela bo oddajala lasten samostojen televizijski program.

● **Spremembe v kazenskem pravu** bodo veljale od 1. marca 1988. Bistvene spremembe so:

manj zapornih kazni na podlagi kombinacije pogojnih kazni ali kazenskih kombinacij kakor tudi s povečanjem pogojnih izpustitev; državni tožilec lahko sam ukine zasledovanje storilcev pri manjših deliktih; ostrejša kazni za korupcijo in gospodarski kriminal; ostrejša kazni za trpinčenje otrok; ostrejša kazni za hujskanje; žaljenje in grdo ravnanje s pripadniki etničnih ali verskih skupin bo državni tožilec odslej lahko uspešneje preganjal; nova določila proti komputerski kriminalnosti; žrtvam seksualnih deliktov bo omogočeno večje varstvo: odslej lahko zasliševanju prisostvuje zaupnik/zaupnica, žrtev lahko zahteva tudi sodno obravnavo brez prisotnosti javnosti.

DEVIZE / VALUTE

Devizni tečaji 1. 2. 1988

	Nakup	Prodaja
us \$	11.839	11.939
can \$	9.28	9.38
angl. £	20.75	21.01
irl	18.58	18.84
sfr	860.20	862.60
bfr	33.61	33.81
ff	207.61	209.49
hfl	624.81	627.69
dm	701.83	704.67
lit	0.948	0.966
dkr	183.20	184.60
nkr	185.17	186.63
skr	195.19	197.21
fmk	287.90	290.30
esc	8.45	8.81
ptas	10.31	10.47
yen	9.187	9.217

Posreduje

Zveza/Bank

Valutni tečaji 1. 2. 1988

din	0.60	0.90
us \$	11.65	12.25
can \$	9.05	9.65
angl. £	20.30	21.50
irl	18.15	19.15
sfr	850.00	870.00
bfr	32.80	34.00
ff	203.50	213.50
hfl	618.00	634.00
dm	694.00	710.40
lit	0.93	0.98
dkr	179.00	186.00
nkr	181.00	188.00
skr	191.00	198.00
fmk	282.50	293.50
esc	8.00	9.20
ptas	10.05	10.75
yen	9.00	9.30

LOTTO

5 12 25 36 40 41 (20)

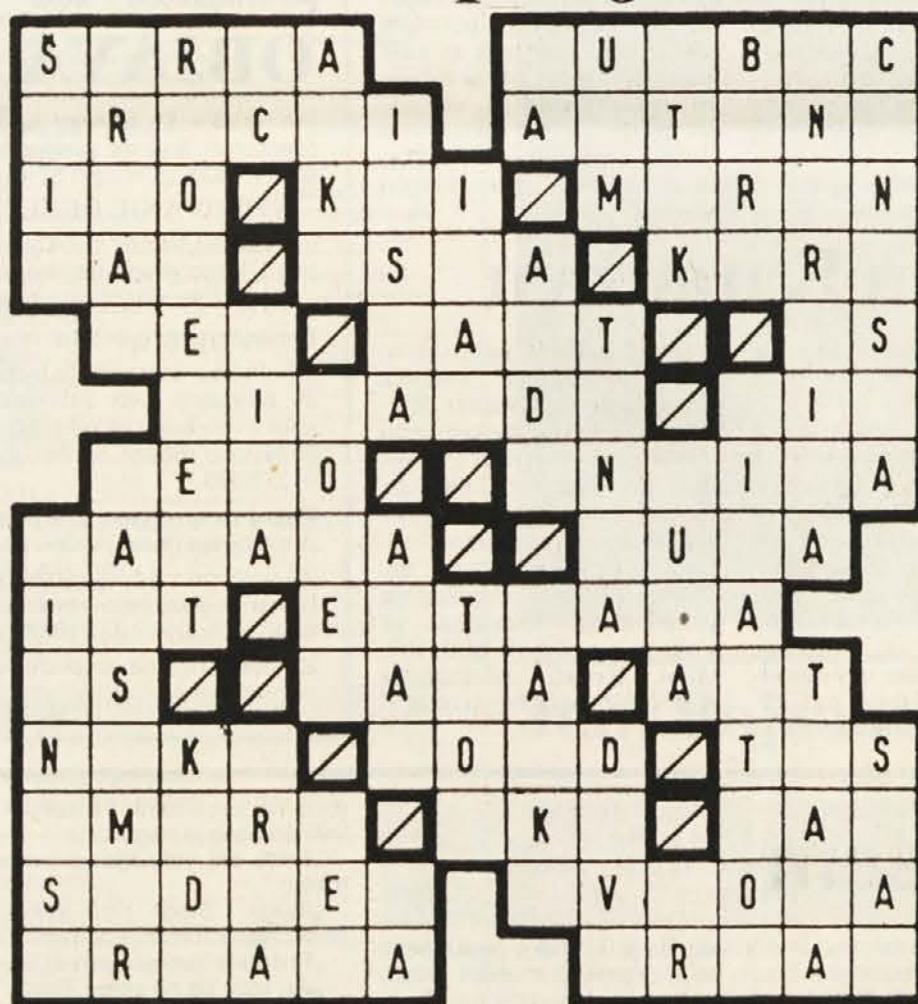
brez jamstva!

TOTO

211 12X X12 X1X

brez jamstva!

Križanka dopolnjevanje

Polovica črk je že vpisanih v križanko. S kombiniranjem vpišite še preostale, tako da boste dobili besede znanega pomena. Nasvet za lažje reševanje: začnite pri najdaljših besedah.

sestavil Jože Petelin

Zunanje-trgovinska družba s tradicijo s sedežem v Celovcu išče

sodelavca/sodelavko

Osnovni pogoji: znanje obeh deželnih jezikov ter strojepisja.
Željeno znanje: angleščina ali italijanščina. Od kandidata/kandidatke pričakujemo pripravljenost za terensko delo in nudimo možnost razvoja v smer samostojnega dela.

Interesenti/interesentke naj se pisмено javijo na šifro „Samojstno delo“, Slovenski vestnik, Tarviserstraße 16, 9020 Klagenfurt/Celovec.

TEDENSKI HOROSKOP

LEV (23. 7. – 23. 8.)
 Naj se smejejo na vaš račun, važno je le, da se za to ne zmenite in da ohranite svoje moči za bolj pomembne boje. V objemu ljubljene osebe boste našli veliko poguma.

DEVICA (24. 8. – 23. 9.)
 Neka novica vas bo v tem tednu razburila, ker nanjo ne boste niti malo pripravljeni. Vzemite si čas, preden se odločite! Ljubenzni se morate odzvati tudi sami. Vaša srečna številka je dvanajst.

TEHTNICA (24. 9. – 23. 10.)
 V tem tednu se vam bo nabralo kar nekaj pomembnih reči, o katerih se boste morali odločiti. Razumljivo je, da bo to za vas težko, saj vedno vse tako pretehtate.

ŠKORPIJON (24. 10. – 22. 11.)
 V tem tednu ne postavljajte svojih želja previsoko, da se ne boste po nepotrebnem sekirali. V teh ponovljenih časih nihče noče poslušati preveč kompliciranih misli.

STRELEC (23. 11. – 21. 12.)
 Humorist je tisti, ki se kljub vsemu, karkoli ga doleti, smeje. Zavidali vam bodo vaše uspehe, vi pa se poživljajte na to! Nepričakovano darilo vas bo presenetilo.

KOZOROG (22. 12. – 20. 1.)
 Vse, kar načrtujete, bo ob vaši zagnanosti rodilo sadove. Zaupajte vase in nikar preveč ne govorite! Zaradi tistega, kar vas muči, ste lahko brez skrbi. Vaša srečna številka je enajst.

VODNAR (21. 1. – 18. 2.)
 Vaša fantazija je krasna, vendar se bližajo časi, ko boste morali z obema nogama stati trdno na zemlji. Pazite, da ne boste polovičarski! Vaša srečna številka je sedem.

RIBI (19. 2. – 20. 3.)
 Vse nevsčnosti, ki ste si jih nakopali, bodo v tem tednu zgubile svojo ostrino, saj se bo uresničil pričakovani telefonski razgovor z osebo, ki vam veliko pomeni.

OVEN (21. 3. – 20. 4.)
 Ne izpostavljajte se preveč prepihu! Dovolite, naj vam vsaj včasih kdo pomaga, da ne boste zaradi preobremenjenosti zgubljali živcev. Vaša srečna številka je devetnajst.

BIK (21. 4. – 21. 5.)
 Čeprav neradi, boste v tem tednu neki osebi storili uslugo, kar pa je diplomatska poteza. Odziv bo pozitiven, bolj, kot si mislite. Ljubezni namig. Vaša srečna številka je petinpetdeset.

DVOJČKA (22. 5. – 21. 6.)
 Ne razburjajte se no tako, kot da je konec sveta, če vam bo šlo v tem tednu kaj narobe! Končno ste dvojček in kot tak boste našli izhod. Neka oseba čaka na vas. Vaša srečna številka je trideset.

RAK (22. 6. – 22. 7.)
 Po daljšem razgovoru se bodo zopet utrdile ljubezenske vezi, čeprav ste že obupali. Prav to pa bo dovolj močan razlog, da bo šlo vse kot po „žnrci“. Vaša srečna številka je deset.

3. – 9. 2.

TV AVSTRIJA 1

TV AVSTRIJA 2

TV LJUBLJANA

V TEM TEDNU NA TELEVIZIJI

SR

16.55 Poročila za otroke; 16.30 Lutkovna igra; 18.00 Mi; 18.30 Falcon Crest; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Usodna leta cesarice; 22.00 Vojna piratov ledu; 23.30 Petrocelli – kriminalka; 0.20 Aktualno.

18.00 Eichbergerjevi posebni primeri; 18.30 Avstrija v sliki; 19.30 Čas v sliki – znanje aktualno – kulturni žurnal; 20.15 Bomba – film; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Dobiček z lakoto; 23.10 Nočni studio; 0.10 Aktualno.

17.05 ZBIS: Rišem sonce; 17.20 L. Suhodolčan: Figole-fagole; 18.45 Risanka; 19.01 Obzornik; 19.30 Dnevnik; 20.02 Film tedna: Nebeška vrata; 22.25 Plesni nokturmo: Samota; 22.40 Dnevnik; 22.55 Dokumentarec meseca; 23.25 Videostrani.

ČE

16.55 Poročila za otroke; 17.05 Risanka; 18.00 Mi; 18.30 Falcon Crest; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Skedenj godcev; 22.22 Mož za Milio – film; 23.45 Aktualno; 23.50 Mr. Motto in kraljevič džungle – kriminalka.

18.00 Pan Optikum; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki – znanje aktualno – kulturni žurnal; 20.15 Notranje politični report; 21.05 Dynasty – Denverjev klan; 21.55 Stranski pogledi; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Klub 2, aktualno.

17.30 Pisma iz TV klobuka; 18.15 Slovenski ljudski plesi: Primorska; 18.45 Risanka; 19.01 Obzornik; 19.30 Dnevnik; 20.05 Dnevnik; 21.10 T. Kennedy-Martin: Na robu teme; 22.05 Dnevnik; 22.20 Jubilejna teveteka.

PE

16.55 Poročila za otroke; 17.05 Calimero; 17.30 Okoli sveta – potopis; 18.00 Mi; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Derrick; 21.20 Tingel tangel – zabavna oddaja; 22.05 Neusmiljeni likvidator – film; 23.35 Aktualno; 23.40 Šport; 0.45 Iz Corleonea v Brooklin – film.

18.00 2x7 – 7 dni sporeda na 2 kanali; 18.30 Avstrija v sliki – znanje aktualno – kulturni žurnal; 20.15 Vojna brez front – partizanska vojna v Grčiji 1941–1944; 21.20 Zadeva: končna postaja dolgovi – trgovina s stisko; 21.50 Stranski pogledi; 23.10 Freaks – film; 0.10 Lepa jetnica – film.

17.35 Kljukčeve dogodivščine: Kljukec kot pestunja; 17.50 Grizli Adams – 1. del ameriške serije; 18.15 Izobraževalni dokumentarni program; 18.45 Risanka; 19.01 Obzornik; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Sever in jug; 21.15 Dokumentarni spored; 22.10 Dnevnik; 22.25 Gospod Abel.

SO

10.35 Marjetice graščaka; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Otroški magazin; 18.00 Mi; 19.00 Veselo v soboto; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Kri in orhideje; 21.50 75 let Las Vegasa; 23.30 Golden globe – filmi, zvezdniki in njihove nagrade; 0.20 Aktualno.

18.00 Trailer; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki – znanje aktualno – kulturni žurnal; 20.15 Mladi Törles – film; 21.40 Šport; 22.10 Projekt Brainstrom – film; 23.55 Aktualno; 0.00 Sedem kavalirjev – vestern.

18.25 Da ne bi bolelo: Kontracipcija; 18.45 Risanka; 19.01 Knjiga; 19.30 Dnevnik; 19.55 Naš utrip; 20.15 Sobotni večer; 21.00 M. Laurence: Vrnitev v paradiz; 22.45 Dnevnik; 23.00 DP v smučanju – veleslalom (M); 23.10 Nespodobna strast – avstralski film.

NE

11.00 Ura tiska; 14.25 Batman spravlja svet v nevarnost – film; 16.15 Poročila za otroke; 18.30 Mladinski magazin; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Šport; 20.15 Strah in gorje tretjega rajha – B. Brecht – drama; 22.45 Ljubite klasiko? 23.45 Aktualno.

12.55 Športno popoldne; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Mi specialno; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki; 19.48 Primer za ljudskega tožilca; 20.15 Kri in orhideje – TV-film; 21.40 Hafnerei počenja sexy – film; 23.10 Sedem dni športa; 23.30 Čikago 1930; 0.20 Aktualno.

16.35 Peter's Pop show; 18.45 Risanka; 19.01 Na zvezi; 19.30 Dnevnik; 20.05 Prešernova proslava – prenos; 21.25 Zdravo; 22.55 Videostrani.

PO

16.55 Poročila za otroke; 17.05 Risanka; 18.00 Mi; 18.30 Falcon Crest; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Miami vice – kriminalka; 22.00 Vojna za Trojo; 22.45 Nenavadni koncert; 23.10 Jazz – triptih; 23.50 Aktualno.

18.00 Lindenstraße; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki – znanje aktualno – kulturni žurnal; 20.15 Klinika v Schwarzwaldu; 21.00 Novo v kinu; 21.15 Šiling – gospodarski magazin; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Bye-bye-Brazilija – film; 0.00 Aktualno; 0.05 Columbo.

17.30 Radovedni taček: Letalo; 18.45 Risanka; 19.01 Obzornik; 19.30 Dnevnik; 20.05 J. Krantz: Mistralova hči – 6. del; 21.05 Omizje; 23.05 Videostrani.

TO

16.55 Poročila za otroke; 17.05 Pinocchio; 17.30 Oddaja za miško; 18.00 Mi; 18.30 Falcon Crest; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Z Edmundom Hilaryjem po Himalaji; 21.07 Ellis Island; 21.55 Superflip; 22.22 Moški, ki je premagal strah; 23.45 Aktualno; 23.50 High Chaparral; 0.40 Poročila.

18.00 Alf – zabavna oddaja; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki – znanje aktualno – kulturni žurnal; 20.15 Kaj sem – veselo uganjevanje poklicev; 21.07 Zunanje politični report; 21.55 Stranski pogledi; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Klub 2; aktualno.

17.40 Pamet je boljša kot žamet: Morje v laboriju in učenost na žaru; 18.45 Risanka; 19.01 Obzornik; 19.30 Dnevnik; 20.05 I. S. Turgenjev: Zatišje; 21.15 Osmi dan; 22.00 Dnevnik; 22.15 Glasbena oddaja.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE
18.10–19.00

Sreda, 3. 2.

Uspešnica meseca – posnetek javnega izbora na gimnazijskem plesu v Celovcu

Večerna 21.00–22.00

Josip Vidmar: Kulturi našega stoletja na rob; France Gorše: Umetnik – popotnik.

Četrtek, 4. 2.

Rož–Podjuna–Zilja

Petek, 5. 2.

Iz kulturnega življenja: Slovenski kulturni praznik

Sobota, 5. 2.

Duhovni nagovor (žpk. Ciril Demšar) Voščila (D. Urschitz)

Nedelja, 6. 2.

Želeli ste, poslušajte! Glasba po želji

Ponedeljek, 7. 2.

Pričevanja (14) – Polpretekla zgodovina koroških Slovencev 1938 – Dr. Anton Jelen

Torek, 9. 2.

Halo, prijatelj! Partnerski magazin

Uspešnica meseca Sreda, 3. 2.

Čeprav se nekateri starejši letniki še naprej ne morejo spoprijazniti z bolj glasnimi in hitrimi ritmi v slovenskem radijskem sporedu, popevke morajo biti, menijo v uredništvu. Zahtevajo jih seveda predvsem mladi in, kot kaže analiza povpraševanja mnenj, tudi pretežni del starejših poslušalcev. Izbor za mesec januar je bil, kot vselej, javni – tokrat na gimnazijskem plesu v Celovcu. Rezultat bo mogoče podoživeti v sporedu v sredo zvečer; za kontrast pa bo ob devetih kulturi našega stoletja ob rob spregovoril slovenski pisatelj in filozof Josip Vidmar. Obenem bo Horst Ogris po veliki razstavi v Ljubljani predstavil umetnika – popotnika Franceta Goršeta.

V ponedeljek bo pritegnilo pričevanje dr. Antona Jelen o polpretekli zgodovini koroških Slovencev: 1938. To bo posnetek s koroških kulturnih dni v decembru v Celovcu.

Boj grških partizanov

Petek, 5. 2. 1988, TV A2, 20.15 – Partizanska vojna v Grčiji med leti 1941 in 1944 in s tem povezane težke odločitve partizanov: ali se prilagodijo in obenem izdajo svojo identiteto ali pa se uprejo. To je osrednja tema te dokumentarne oddaje Petra Nausnerja.

Heaven's Gate

Sreda, 3. 2. 1988,

TV LJ1, 20.05 – V

konec minulega stoletja, v čas priseljevanja v Ameriko in preseljevanja znotraj nje, sega film „Nebeška vrata“ (Heaven's Gate).

Primorski plesi

Četrtek, 4. 2. 1988,

TV LJ1, 18.15 – S

plesi Primorske se zaključuje serija o plesnih navadah Slovencev. Ples bo predstavila folklorna skupina s Tolminskih raven.

Končna postaja: dolgovi

Petek, 5. 2. 1988, TV A2, 21.20 V Avstriji močno narašča rubljenje, obenem se pojavlja vedno več privatnikov, ki posojajo svoj denar „bratom v stiski“. Pa tudi velike banke zelo spretno izkoriščajo položaj nižjih slojev, ki zaidejo v denarno stisko.

Bojazen in siromaštvo

Nedelja, 7. 2. 1988,

TV A1, 20.15 – Ob

90. rojstnem dnevu Bertolda Brechta dne 10. 2. bo na televiziji znamenito Brechtovo scensko delo, ki prikazuje človekovo zadržanje pod Hitlerjevo diktaturo. Avtentična prizorišča naj bi podkrepila izpovedi velikega umetnika.

Vračata se Ben in Adams

Petek, 5. 2. 1988, TV LJ1, 17.50 Po nekaj letih premora se spet vrača na televizijske zaslon neprostopoljni samotar Adams s svojim počlovečenim prijateljem Benom, medvedom, ki mu vedno stoji ob strani. Naj gre za napete ali nepomembne zaplete, grizli in Adams sta iz zgodbe v zgodbo bližja in bolj pri srcu vsem mladim gledalcem.

Letos nam zima niti tega ne privošči. (Iz Nedeljskega dnevnika)

Brazilijski zborom!

Ponedeljek, 8. 2.

1988, TV A2, 22.22 –

Carlos Diegues je leta 1980 posnel film o skupini sleparjev, ki se z zastarelimi tovornjaki klatijo po brazilskih provincih. S svojo zabavo folklornega značaja se le težko preživlja. Kmečki sin Cico začuti hrepenenje po nestalnem življenju. Z ženo se odločita pridružiti se mračnim umetniškim podobam.

Kljub manjkajoči zbranosti v začetnih fazah se je tudi letos izkazalo:

SAK odličen tudi v dvorani!

SLOVENSKI
VESTNIK

ŠPORT

Mešanica izkušenih in mladih igralcev se je SAK-ju že obrestovala: v Vetrinju je zmagal v prvem kolu pokalnega tekmovanja!

Slovenski atletski klub, ki je lani nesrečno izpadel iz tekmovanja za koroški nogometni pokal v dvorani že v prvem kolu, se je letos odločil za tvegan, a potreben korak: v svoje vrste je vključil mlade igralce. Marka Wieserja, Pepeja Pasterka in Kristijana Eberweina. In že v prvem kolu so ti mladinci dokazali, da so bili vredni zaupanja. Z njimi je SAK namreč premagal Admiro iz Beljaka z 9:6, Feffernitzu pa kar z 9:2. Mladi igralci so se vpisali tudi na listo strelcev, saj je na primer Marko Wieser dosegel proti

Feffernitzu kar tri gole.

Prvi dve tekmi je SAK igral skoraj v najmočnejši zasedbi. Manjkali so le Rihard Burger (obolelost na nogi), Manfred Lužnik (prestopil k Rikarji vasi) ter Mario Pihorner (priključil se je WAC), zato pa je v SAK-jevih vrstah igral še Erwin Galo, ki bo v vigrednem prvenstvu okrepil Globasnico. In prav ta močna zasedba je imela v obeh svojih začetnih tekmah v prvem polčasu kar precejšnje težave. Očitno je manjkalo igralcem nekaj zbranosti in pozornosti, tako da so bili proti Žihpoljam in tudi proti Vetrinju po nekaj minutah v zaostanku treh golov. Toda izredna volja nekaterih igralcev, pomešana z veliko tehnično nadarjenostjo, je slovenskim nogometašem omogočila, da so ob koncu obe tekmi odločili v svojo korist. Žihpolje so premagali s 5:3, Vetrin pa s 6:3. Tako je SAK torej z maksimumom možnih točk osvojil prvo mesto svoje skupine in bo 14. februarja igral v Borovljah za vstop v finalno kolo. Ta tekmovanja pa so zelo dobrodošla za razvijanje forme, ki jo bo SAK v spomladanskem delu zelo potreboval.

Andrej Mohar

Slika: Mohar

Fridi Osojnik,

član Slovenskega športnega kluba Obir se letos skupaj s svojimi kolegi uveljavlja na mednarodnih sankoških tekmah. Tako je v Feld am Seeu zmagal v tekmovanju športnih sank v splošni skupini pred Vilijem Uršicem (prav tako SSK Obir), s katerim je pri dvojicah zasedel odlično tretje mesto. Pa tudi s tekmovalnimi sankami so Obirčani močni, saj sta bila na istem tekmovanju Hanzi Smrtnik četrti, Jozi Karničar pa deveti. Slednja dva pa sta v dvojici zasedla drugo mesto. Tekmovanje je bilo dobro organizirano.

Bronasti Paul Erat

Skakalec ŠD Zahomec Paul Erat je na avstrijskem prvenstvu v smučarskih skokih dosegel na veliki skakalnici izvrstno tretje mesto za Gün-terjem Strannerjem in Klausom Sulzenbacherjem. Franci Wiegele pa je bil šesti. Tri dni poprej je Wiegele tesno zgrešil bron na mali skakalnici (bil je četrti), Erat pa se je uvrstil na osmo mesto. V mladinski konkurenci na veliki skakalnici je bil Kristof Müller sedmi, mladinec Hannes Frank pa dvanajsti. Z odličnimi rezultati na državnem in drugih prvenstvih Zahomčani dokazujejo svoj visok nivo.

Pomlajeno moštvo SAK je v prvem kolu brez težav zmagalo.

Mateja Svet dvakrat prva!

Slika: Mohar

Pred domačo publiko v Kranjski gori se je Jugoslovanka Mateja Svet kar dvakrat povzpela na najvišjo zmagovalno stopničko. V soboto je namreč zmagala v veleslalomu za svetovni pokal z veliko prednostjo 1,66 sekunde pred Švicarko Vreni Schneider in Avstrijko Anito Wachter, v nedeljo pa je uspeh ponovila tudi v slalomu pred Avstrijko Roswitho Steiner in Vreni Schneider. Torej spodbudna rezultata pred olimpijado!

Slika: Mohar

Proti SAK igra O. Blohin

Slika: Arhiv

Zdaj je dokončno: v tekmovanju za avstrijski nogometni pokal bo proti SAK-ju igral tudi svetovnoznani igralec Oleg Blohin, saj je te dni sovjetsko ministrstvo za šport potrdilo njegov prestop k avstrijskemu drugoligašu Vorwärts Steyr. Blohin, član Dinama iz Kijeva in sovjetske reprezentance, je bil v svoji karieri že dvakrat izbran za evropskega nogometaša številka ena in je zaslovel kot izredno dinamičen napadalec. Torej: 4. aprila ob 16. uri vsi na igrišče. Obeta se nam velik športni užitek!

Carmen Traunig,

igralka ženske namiznoteniske ekipe DSG Sele, je tudi v nedeljo dokazala, da sodi v vrh državne B-lige. V Dornbirnu je premagala vse svoje nasprotnice, skupno z Nado Fojkar pa je zmagala tudi v dvojici. Tako je bistveno prispevala k ponovni zmagi Selank, ki so zmagale s 6:3. Ostali dve točki je priigrala Fojkarjeva, le Marti Oraže tudi tokrat ni uspela dobiti tekme. Selanke še vedno zasedajo drugo mesto lestvice v drugi avstrijski najvišji ligi. Prvenstvo pa se bo nadaljevalo aprila. Selanke bodo skušale obdržati 2. mesto.

Šah: ponesrečen start!

Pomladanska sezona se je za šahiste ŠK „Obir“ iz Železne Kaple in Slovenske športne zveze/Posojilnica Celovec začela s porazoma! „Obirčani“ so v prvenstveni tekmi 1. razreda vzhod tesno podlegli ekipi železničarjev iz Šentvida s 3,5:4,5; šahisti SŠZ II, ki igrajo v vzhodni skupini 2. razreda, pa so se vrnili iz Grabštanja s porazom 3:5.

SSK „Obir“ je s tem zdrsnil v zadnjo tretjino lestvice, SŠZ II pa se je znašla na šestem mestu in nima več možnosti za boj za prvaka.

SŠK „Obir“ – ESV Šentvid 3,5:4,5: Jammer 1, E. Polanšek remi, J. Wolte 0, J. Stossier 0, Hanscho remi, H. Chr. Wolte 0, H. Wolte remi, Topar 1.

Grabštanj I – SŠZ/Posojilnica Celovec II 5:3. mag. Mirko Laussegger remi, dr. Jozi Amrusch 1, mag. Peter Waldhauser 1, Franc Kolter 0, Robert Hedenik 0, Franc Kernjakk 0, Antonija Einspieler 0, Hanzi Gasser remi.

Ekipa SŠZ/Cartrans I bo imela prvi nastop v soboto, 6. februarja.

ŠAHOVSKA RUBRIKA

Šahovska naloga št. 37
GAPRINDAŠVILI – A. MARIĆ
Smederevska Palanka 1987

Mlada jugoslovanska šahistka Alisa Marić se je v partiji z bivšo svetovno šahovsko prvakinja Nono Gaprindašvili odlično branila. V 30. potezi pa je njena nasprotnica z belimi figurami s potezo Sc6 naenkrat napadla kar tri črne figure in pričakovati je bilo odličen razplet partije v korist bele.

Marićeva pa je v nastali poziciji, ki je na diagramu, predvidela zanimiv razplet v svojo korist, ki naj ga poiščejo tudi reševalci.

Rešitev naloge št. 36

Z aktivno potezo 31...Dd6!! črni napada skakača na polju g6 in grozi z udorom dame na drugo vrsto. Na 32.ef5 (žrtev trdnjave) bi sledilo 32...Dd2 33.Tc2 Dc2: 34.Df1 e4 in črni z lahkoto zmagal. Beli se je zato odločil za nadaljevanje 32.Se7+ Dc7: 33.ef5 e4 34.Kf2 Sd7! v nastali poziciji je skakač močnejši od bele trdnjave. 35.Te1 Sf6 36.Dd1 Dc5 37.Dd8+ Kh7 črni se spretno brani in pripravljiva zaključni napad. 38.Dc8 Sg4+ 39.Kf1 Db2 in beli se je vdal! Silvo Kovač